ИЖТИМОИЙ — СИЁСИЙ ГАЗЕТА

1925 йилдан чиқа бошлаган

Туркистон

ЭЛИМ ДЕБ, ЮРТИМ ДЕБ ЁНИБ ЯШАШ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1996 йил 4 сентябрь Чоршанба. № 62 (14360)

АНЪАНАВИЙ ТУРНИР БОШЛАНДИ

Мустақил мамлакатимизнинг спорт соҳасида ҳам жаҳон миқёсида нуфузи ортиб бормоқда. Юртимиз вакиллари халқаро мусобақаларда ватанимиз шаънини муносиб ҳимоя қилмоқдалар. Уларнинг ғалабалари шарафига давлатимиз байроғи кўтарилиб, мадҳиямиз янграмоқда. Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ташаббуси билан ташкил этилган теннис бўйича «Президент кубоги» халқаро турнири, таъбир жоиз бўлса, ана шу хайрли ишларга кенг йўл очиб берди.

Бугунги кунда мазкур турнир анъанавий тус олиб учинчи марта ўтказилаётир. Унда қатнашувчилар сони ҳам йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бу йилги ғолиблик учун курашувчилар орасида АҚШ, Франция, Россия, Португалия, Словакия, Швейцария каби ўнлаб мамлакатлардан келган моҳир теннисчилар бор.

2 сентябрь куни «Юнусобод» теннис мажмуида ана шу мусобақанинг расмий очилиш маросими бўлди.

Маросимда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади. Юртбошимиз барча спорт мухлисларини катта теннис байрами билан қутлади. Мусобақа ташкилотчиларига, хакам ва қатнашчиларига, Халқаро Олимпиада қўмитаси президенти Хуан Антонио Самаранчга, теннис жонкуяри Сассон Какшурига миннатдорлик билдирди.

Халқаро теннис мусобақаларининг ташкилотчиси С. Какшури ўз сўзида кейинги йилларда Ўзбекистонда спорт, хусусан тенниснинг ривожланаётганига шоҳид бўлдик, бу мамлакатда амалга оширилаётган ижобий ўзгаришлар ёрқин намойишидир, деди.

Дарҳақиқат, қисқа вақт мобайнида мамлакатимизда кўплаб спорт иншоотлари, бир-биридан кўркам теннис кортлари, сув ҳавзалари бунёд этилди. Каттаю кичик спорт билан ихлос қўйиб шуғулланмоқда. Теннис бўйича «Ҳавас», «Ибрат» турнирлари ўтказила бошлади.

Мусобақа очиқ деб эълон қилинади. Ўзбекистон Давлат мадҳияси янграйди. Кўкка олов фавворалар отилади.

Мусобақа қатнашчилари майдонга тушади. Томошабинларни ҳаяжонга соладиган кескин спорт курашлари бошланади...

Турнирнинг очилиш маросимида республика Олий Мажлисининг Раиси Э. Халилов, Бош вазир У. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, мазкур турнирни ўтказиш республика ташкилий қўмитаси раиси И.Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари, Олий Мажлис Раисининг, Бош вазирнинг ўринбосарлари, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тулаганов қатнашди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ТЕННИС БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ КУБОГИ УЧУН АНЪАНАВИЙ МУСОБАҚА ОЧИЛИШИ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

Муҳтарам Хуан Антонио Самаранч жаноблари!
Ҳурматли меҳмонлар ҳамда мусобақа қатнашчилари!
Азиз дўстлар!

Куни кеча бизлар жонажон Ўзбекистонимиз мустақиллигининг беш йиллигини катта қувонч, кўтаринки руҳ билан нишонладик. Истиқлол шароитида қилган ишларимизга якун ясадик, бўлажак режаларимизни аниқ белгилаб олдик.

Эзгу ниятли халқимизда «Тўй тўйга улансин!» — деган сермазмун ибора бор. Мана, истиқлолимизнинг беш йиллик катта байрами анъанавий халқаро спорт байрамига уланиб кетди.

Сизларни пойтахтимиз — гўзал Тошкентга ташриф буюрган ва байрам қувончини биз билан баҳам кўраётган спорт намояндаларини, чин қалбдан қутлашга ва «Диёримизга хуш келибсиз!» — деб айтишга ижозат бергайсизлар.

Қўҳна тарих учун беш йил шу қадар қисқа муддатки, уни баҳорда осмонда чақмоқ чақнаган лаҳзага қиёслаш мумкин. Аммо шу вақт ичида биз бошқа шароитда ўнлаб йиллар талаб қилинадиган катта йўлни босиб ўтдик, десам муболаға бўлмайди.

Яқинда терма командамиз ўз тарихида биринчи марта Атлантадаги олимпия ўйинларида иштирок этди. Спортчиларимиз у ерда қўлга киритган совринлар, уларнинг жаҳондаги энг кучли спортчилар беллашувларда яхши натижа кўрсатганлиги интилиши бизнинг имкониятларимиз юксак маънавий ва ахлоқий анъаналаримизни, спорт соҳасида ҳам жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш истагимизни кўрсатиб турибди. Назаримда, бунинг учун бизда барча асос бор.

Бу гап спортнинг ажойиб тури бўлган, инсоннинг ҳам жисмоний, ҳам маънавий камолотига кўмаклашадиган катта теннисга ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир.

Бир пайтлар муайян кишиларгина шуғулланган бу спорт тури бугунги кунда мамлакатимизда энг машҳур ва оммавий спорт турларидан бирига айланди. Тошкент, Андижон ва Фарғонада ҳашаматли теннис саройлари қурилди ва улар фаол равишда ишлаб турибди. Республиканинг бошқа вилоятларида ва туман марказларида, ҳамма жойда халқаро андозаларга мос келадиган теннис кортлари қурилмоқда. Тез орада олис гўшаларимизда ҳам теннис коптокчалари овози эшитила бошлашига ишончим комил.

Илгари ҳам айтилганидек, Ўзбекистонда фақат теннис ракеткалари «отилаверсин». Бу ажойиб ўйин минглаб, миллионлаб кишиларга қувонч бағишлайверсин.

Имкониятдан фойдаланиб, барчангизга — ушбу мусобақанинг ҳамма иштирокчиларига, энг аввало бизнинг ёш, аммо аллақачон халқаро нуфузга эга бўлган турнирда қатнашиши анъанага айланган теннисчиларга спортнинг теннис каби чиройли, ёшлар ҳам, қариялар ҳам ўйнай оладиган турини Ўзбекистонда оммалаштириш ва ривожлантириш борасида қилаётган ишларингиз учун самимий миннатдорлик билдирмоқчиман.

Мен бу кубок ташкилотчиларини, аввало дўстимиз, хормас-толмас Сассон Какшурининг хизматларини алоҳида таъкидламоқчиман. У бундай миқёсдаги мусобақаларни ташкил этишда ўз ноёб истеъдодини яна бир бор намойиш этди. Азиз мусобақа ташкилотчилари, бу турнирга пухта тайёргарлик кўрганингиз учун миннатдорлигимни қабул қилгайсиз.

Халқаро Олимпия қўмитаси президенти, бизнинг дўстимиз жаноб Хуан Антонио Самаранчга мазкур мусобақа очилишида иштирок этаётганлиги ва бу билан мусобақага ўзига хос нуфуз бағишлагани учун алоҳида миннатдорлик билдираман.

Ҳурматли мусобақа иштирокчилари!

Маҳоратингиз даражасида чиройли ўйин кўрсатишларингизни тилашга рухсат этгайсиз. Барчангизга омад ва томошабинлар мадади ёр бўлсин!

Меҳмондўст, серқуёш Ўзбекистонда кечирган кунларингиз барчангиз учун байрамга айлансин!

Президент кубоги учун анъанавий халқаро мусобақани очиқ деб эълон қиламан!

ТАРИХИМИЗ ВА ЮТУҚЛАРИМИЗ КЎЗГУСИ

ТОШКЕНТДА ОЛИМПИЯ ШОН-ШУҲРАТИ МУЗЕЙИ ОЧИЛДИ

1 СЕНТЯБРЬ КУНИ ВАТАНИМИЗ ПОЙТАХТИДА ОЛИМПИЯ ШОН-ШУҲРАТИ МУЗЕЙИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИ БЎЛИБ ЎТДИ. ОСИЁДА ЯГОНА БУ МУЗЕЙНИ БАРПО ЭТИШ ФИКРИ ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ШУ ЙИЛ БАҲОРДА ХАЛҚАРО ОЛИМПИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ ЛОЗАННАДАГИ ҚАРОРГОҲИГА ВА БУ ЕРДАГИ ОЛИМПИЯ ШОН-ШУҲРАТИ МУЗЕЙИГА ТАШРИФИ ЧОҒИДА ТУҒИЛГАН ЭДИ.

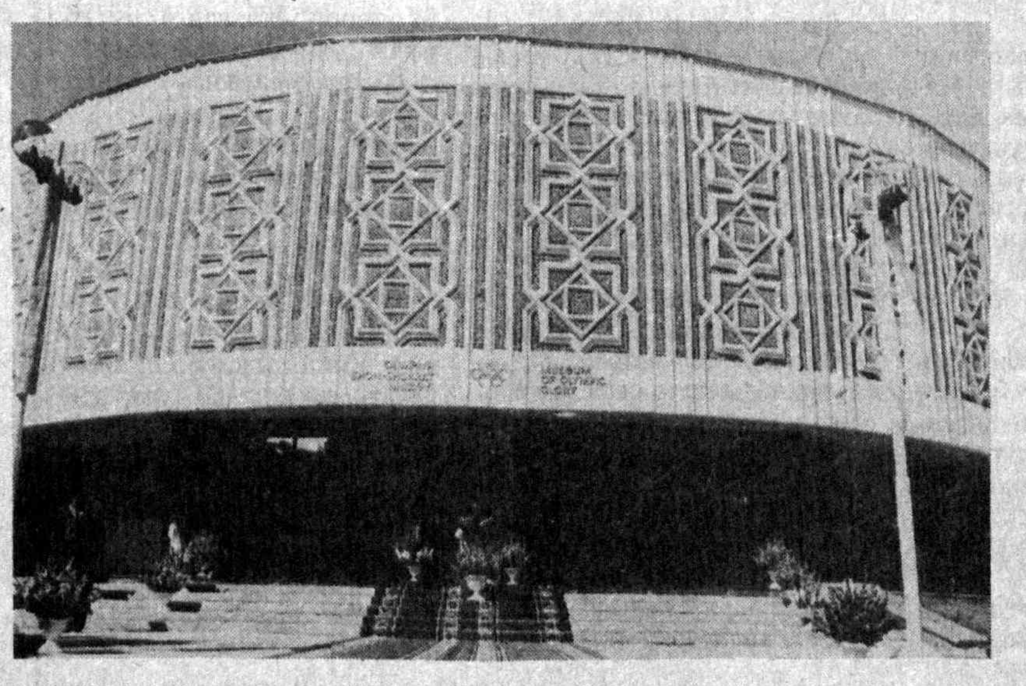

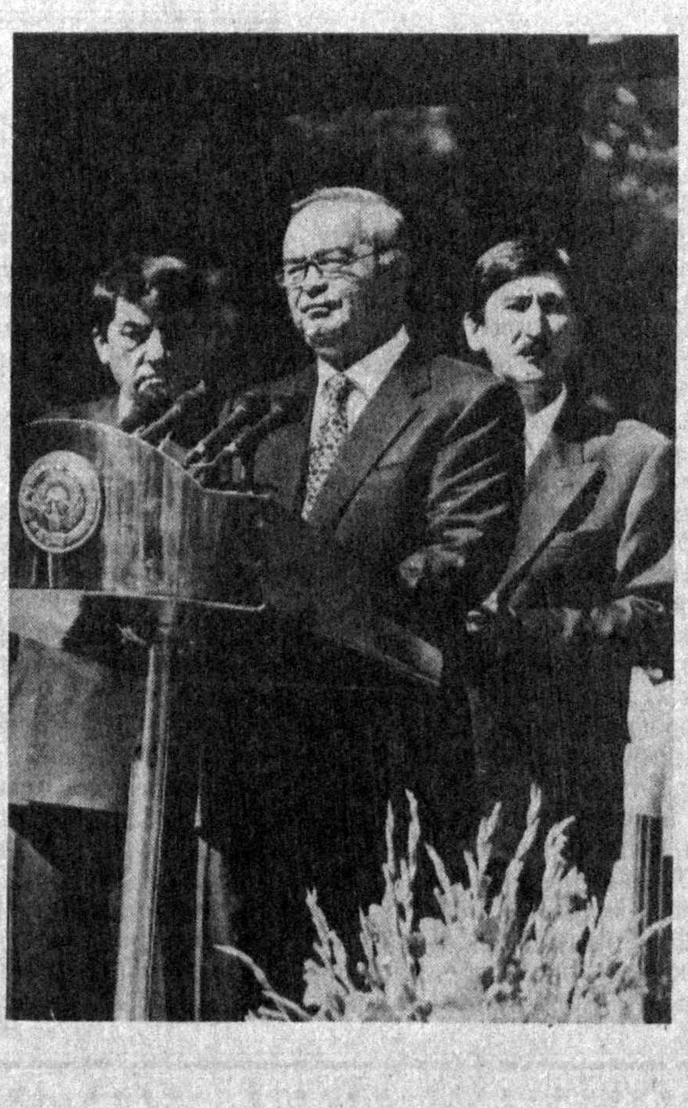

● Ранглар жилоси

ҚАЛБДАН ЧИҚҚАН ЧАҚМОҚЛАР

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси ҳомийлигида очилган «Ёш рассомлар» кўргазмасида қўйилган расмларни кўриб кўнгилдан кечганлари.

«Илҳом» театр-студиясининг кўргазмалар залида илинган картиналар муаллифлари ёшлар. Қалбларида рассомликка чўғи бор ёшлар. Деворларга бир-биридан нафис ранглар билан уйғунлашган, кишини узоқ мушоҳадаларга чорлагувчи картиналар илинглик.

Жамол Усмоновнинг «Оқ тепа» асари. Оқлик — беғуборлик рамзи. Ниятлар тепадек талай ва улуғ. Чўққилар ва уммонлар. Оқ тепага элтадиган йўл. Ҳаёт йўли. Оқ тепага етгунча нене машаққатларни енгмоқ, янчимоқ Жамол учун ҳам, биз учун ҳам даркор.

Кўргазмада диққатни тортадиган яна бир асар Мурод Қорабоевнинг «Кўл» асари. Мовий денгизнинг бағридаги кўл. Кўлда балиқ кўтарган киши ва қизча. Қизчанинг қўлида балиқча. Она балиқ боласи томон талпинаяпти. Боласининг кўзларида эса ҳайрат. Балиқнинг қисматида қармоққа тушмоқ битилган. Қисмат ёш танламайди.

(Давоми 2-бетда)

НАВОИЙДА НАВҚИРОНЛАР МАРКАЗИ

«Камолот» жамғармаси Навоий вилоят бўлими «Лутфулло» фирмаси билан ҳамкорликда 360 ўринли «Луч» кинотеатри биносида Ёшлар марказига асос солди.

3 сентябрь куни ушбу марказнинг очилиш маросими бўлди. Вилоят ҳокимининг муовини А. Хайдаров вилоят ёшларини байрам туҳфаси — Ёшлар марказининг очилиши билан табриклади.

«Камолот» жамғармаси вилоят бўлими раиси Матлуба Азизова ушбу марказ ёшлар камолоти йўлида катта воқеа бўлганлигини ва у келажак авлоднинг севимли масканига айланажагини таъкидлади.

Марказда ўша куни «Мустақил Ватан фарзандлари» мавзуида ҳайрия маросими ўтказилди. Унда меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари билан бирга Ашим Булатов ва Мунаввар Пардаеваларнинг оилавий меҳрибонлик уйлари фарзандлари иштирок этишди. Уларга «Камолот» жамғармаси ҳамда «Лутфулло» фирмасининг совғалари топширилди. Сўнг вилоят бўлими қошида ташкил этилган «Камолот» ансамбли ўз санъатини намойиш этди.

Марказда маданий, маънавий анжуманлар, тақдимотлар, ёш ижодкорларнинг кўргазмалари ўтказилиб, турли йўналишдаги тўгараклар, бизнес инкубатор фаолият кўрсатади.

ИНДОНЕЗИЯДА ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВ КИТОБИНИНГ ТАҚДИМОТ МАРОСИМИ

Ўзбекистоннинг миллий мустақиллиги куни арафасида Индонезияда Президентимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодийислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китоби индонез тилида нашр этилди. Мамлакатларимизни минглаб километр масофа ажратиб турса-да, халқларимизни дўстлик ва тинчликка бўлган интилиш бирлаштиради.

Индонезия биринчилар қаторида Ўзбекистон мустақиллигини эътироф этган, жаҳон майдонида ёш республикамизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаган эди. Хусусан, Ўзбекистоннинг қўшилмаслик ҳаракатига кузатувчи мақомини четлаб, тўла ҳуқуқли аъзо бўлиб киришида Индонезиянинг катта ҳиссаси бор. Президентимиз Ислом Каримовнинг Индонезияга, Индонезия Президенти Сухартонинг Ўзбекистонга ташрифлари яхши қўшничилик муносабатларига йўл очиб берди. Шундан кейин бизнесменлар ва жамоат арбобларининг бевосита алоқалари бошланди. Хусусан, Индонезиянинг йирик компанияларидан бири — «Бакри групп» компанияси «Узбектуризм» компаниясининг дастлабки амалий шерикларидан бири бўлди. Маълумки, мазкур компания мамлакатимизга дастлаб сармоя сарфлаб, Тошкент марказидаги янги меҳмонхонани сотиб олган эди. Айнан ана шу алоқалар туфайли томонларнинг бир-бирига қизиқиши кучайиб, бу қизиқиш натижасида Президентимиз Ислом Каримовнинг китоби индонез тилида нашр этилди. Жакартада китоб тақдимотига бағишланган тантанали маросим ҳамда мазкур тадбир муносабати билан ўтказилган қабул маросимида давлат ва жамоат арбоблари, бизнесменлар ҳамда кўплаб журналистлар иштирок этди. Залда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари В. Чжен раҳбарлигидаги давлатимиз делегацияси ҳозир бўлди. Делегация шу кунларда ўтказилаётган «Ўзбекистонда бизнес қилинг» деб номланган дастлабки бизнес-семинарда иштирок этаётган эди.

«Бакри групп» компанияси раҳбари жаноб Абуризал

(Давоми 2-бетда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ

ШАҲАР ЙЎЛОВЧИЛАР ТРАНСПОРТИДАН БЕПУЛ ФОЙДАЛАНИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарор қилади:

1. Шаҳар йўловчилар транспортидан (таксидан ташқари) бепул фойдаланиш ҳуқуқи фақат:

1941-1945 йиллардаги уруш қатнашчилари жумласидан бўлмиш ҳарбий хизматчилар;

1941-1945 йиллардаги уруш ногиронлари ва урушнинг I гуруҳ ногиронига ҳамроҳлик қилувчи шахс;

1941-1945 йиллардаги уруш даврида фронт ортида фидокорона меҳнати ва бенуқсон ҳарбий хизмати учун орден ва медаллар билан тақдирланган шахслар;

Афғонистон Республикасида ва бошқа мамлакатларнинг ҳудудидаги жанговар ҳаракатларда қатнашган собиқ байналмилалчи жангчилар жумласидан бўлмиш фуқаролар;

ҳақиқий муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилар, старшиналар, прапоршчиклар, катта прапоршчиклар, мичманлар ва катта мичманлар;

Чернобиль АЭС ҳалокати оқибатида нурланиш касаллигига чалинган ва уни бошдан кечирган шахслар;

кўзи ожиз ногиронлар ва кўзи ожиз ногиронга ҳамроҳлик қилувчи шахс учун сақлаб қолинсин.

2. Қуйидаги қонун ҳужжатлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин:

1992 йил 9 декабрда қабул қилинган «Прокуратура тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, N1, 29-модда) 52-моддаси тўртинчи қисмининг;

1993 йил 7 майда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тасдиқланган «Соғлом авлод учун» ордени тўғрисидаги Низомнинг (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, N 6, 257-модда) 4-моддаси биринчи қисми учинчи хатбошисининг ва 5-моддаси биринчи қисми иккинчи хатбошисининг;

1994 йил 5 майда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тасдиқланган «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони тўғрисидаги Низом (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, N 5, 113-модда) 6-моддаси иккинчи қисмининг;

1995 йил 24 февралда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари фаолиятининг таъминоти тўғрисидаги Низом (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, N 4, 30-модда) 9-моддаси биринчи қисмининг;

1995 йил 6 майда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида депутатларнинг мақоми тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил N 6, 114-модда) 27-моддаси биринчи ва иккинчи қисмларининг шаҳар йўловчилар транспортидан бепул фойдаланишга доир қисмлари.

3. Ушбу Қонун матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 30 август.

● «Камолот» — мустақиллик фарзанди

ЁШЛАР — ҚАНОТИМИЗ

Ижтимоий-иқтисодий ислоҳотлар чуқурлашиб борган сари мамлакатимиз ёшларининг туб бурилишлар давридаги иштироки фаоллашмоқда. Бу ҳол айниқса халқимиз учун ниҳоятда қадрли бўлган қўшбайрам° Она-Ватанимиз мустақиллигининг беш йиллик тўйи ва ЮНЕСКО ташаббуси билан бутун башарият нишонлаши мўлжалланаётган бобомиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тўйи арафасида яққол сезилмоқда. Шу муносабат билан Қашқадарё вилоят ҳокими Озод Давронович ПАРМОНОВ мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

— Ёшларда шижоат ва ғайрат кўп. Ёшлик даври яна ҳис-ҳаяжонларга бой, ҳамма нарсага ишонувчанлик, беғуборлик ва покизалик палласидир. Хуллас ёшлардаги эҳтирос ва ҳис-ҳаяжонга бой шижоат, ғайрат бир туркум эҳтиёжлар мажмуасини келтириб чиқариши табиийдир. Шу нуқтаи назардан ҳукуматимиз ва шахсан Президентимизнинг ташаббуси билан қатор қарорлар қабул қилинган. «Камолот», «Соғлом авлод учун» Жамғармаларининг таъсис этилиши, ўқувчи ва талаба ёшларнинг ижтимоий муҳофазасига қаратилган Президентнинг ўнлаб фармонлари, иқтидорли болалар учун Президент ва давлат стипендияларининг ташкил этилиши фикримизнинг далилидир.

Бу борада вилоятимизда амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида гапирадиган бўлсак, «Камолот» ёшлар Жамғармаси вилоят бўлими фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари юзасидан қабул қилинган қарор устида тўхталиб ўтмоқчиман.

Бозор муносабати тобора шаклланиб бориши натижасида фақат ёшлар ташаббусининг ўзи билан катта ишларга қўл уриш амримаҳол. Шуни эътиборга олиб вилоят молия бошқармаси Жамғармани моддий жиҳатдан қўллаш мақсадида «Камолот» Жамғармаси ҳисобига 1 миллион сўм ўтказди. Вилоят Ҳокимлиги ишлар бошқармаси «Камолот» Жамғармаси вилоят бўлимини компьютерлар ва бошқа замонавий техника, мебеллар билан жиҳозланган хоналар билан таъминлади. Ҳокимлик ҳисобидан 1 та енгил автомашина ажратилди.

Ёшларнинг ишлаб чиқаришда ўз ўринларини топишлари учун барча шарт-шароитлар яратилаяпти. Шаҳар, туман ҳокимликлари Жамғарма бўлимларини молиявий жиҳатдан мустаҳкамлаш мақсадида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш учун ер ажратаяптилар. Қарорда Жамғарма, унинг бўғинлари ва уларнинг тасарруфидаги корхоналар, фирмаларнинг Устави доирасида фаолият кўрсатиб олган даромадидан беш йил муддатга солиқлардан озод этиш ҳам кўзда тутилган.

Вилоят Ҳокимлиги томонидан ёшларнинг иқтисодий, сиёсий, маънавий, маданий, ҳуқуқий манфаатлари ва эҳтиёжларини ўрганиш ва қондириш, уларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, ёшларни табиатга меҳр, юрт бойликларини асраб-авайлаш руҳида тарбиялашга жиддий эътибор қаратилмоқда. Бу мақсадда «Шўртангаз» газ конлари бошқармаси буюртмасига асосан Қарши шаҳар Истироҳат боғида Агроқурилиш трестига қарашли механизациялашган 12-кўчма колонна томонидан қурилаётган бинони «Камолот» Жамғармаси вилоят бўлими балансига бепул ўтказиб беришга қарор қилинди.

2 миллионлик вилоятимиз аҳолисининг 650 мингини ёшлар ташкил қилади. Тасаввур қилинг, ана шу ўлкан куч бирлашиб Она-Ватан фаровонлиги йўлида меҳнат қилса юртимиз гуллаб яшнашига имоним комил. Мен Ватанимизда булаётган туб ўзгаришлар ҳақида ўйласам ҳозирги ёшларга чин маънода ҳавасим ортади, чунки уларнинг олдида улкан имкониятлар пайдо бўлмоқда. Масалан, Президентимиз яқинда Америка Қўшма Штатларида бўлиб йирик сармоядорлар билан учрашганида Ўзбекистонда ёқилғи-энергетика, кимё ва бошқа саноат турларини ривожлантириш бўйича минтақаларга ажратилаётган маблағлар ҳақида гапирди. Гап миллиардлаб АҚШ доллари миқдорида сармоя сарфланиши кўзда тутилаётган Сурхондарё, Қашқадарё ва Бухоро вилоятлари устида борди.

«Шўртангаз» мажмуаси замирида АҚШ компаниялари билан ҳамкорликда сунъий толалар, полиэтилен плёнкалари ва полимерлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Ушанда чидамлилиги пўлатдан қолишмайдиган, аммо занглbackмайдиган, чиримайдиган пластмасса қувурлар ишлаб чиқарамиз. Сув таъминоти ва газлаштириш муаммоларининг ечилишига ҳам йўл очилади. Россиядан пўлат қувурлар олиб келиш учун сарфланаётган юз миллионлаб долларимиз ёки ноёб хом ашё маҳсулотлари ўзимизда қолади. Бу ишларнинг ҳаммаси ёшларнинг бевосита иштирокида амалга оширилади. Яқин йиллар ичида вилоятимиздаги ёшларни саноат корхоналарида ишлар билан таъминлаш бўйича ҳам катта тадбирлар амалга оширилади. Китоб, Шаҳрисабз туманларида таъмирлаш-ишлаб чиқариш корхоналари негизида АҚШнинг «ЖОН-ДИР» фирмаси билан ҳамкорликда ҳайдов тракторларини таъмирлаш ва йиғиш бўйича корхона очиш кўзда тутилган. Қурилиш бошлаб юборилган Ғузор—Бойсун—Қумқўрғон темир йўли анча пайтдан буён ижтимоий тараққиётдан оқсаётган тоғлиқ туманларимизнинг бойликларини элга хизмат қилдиришда, бу жойларни қисқа вақт ичида ободонлаштиришга имконият яратади. Худди шундай шароит Яккабоғ—Чироқчи темир йўли қурилишининг бошланиши билан вилоят ичкарисида ҳам яратилаяпти. Ёшларни иш билан таъминлашда қуввати жиҳатидан Марказий Осиёда энг йирик ҳисобланган Таллимаржон ГРЭСи ҳақида тўхталиш ҳам ўринлидир. Агар у тўла қувват билан ишга туширилса ўзимизни электр қувватига бўлган эҳтиёжларимизни қондиришдан ташқари уни қўшни республикаларда сотиш имкони ҳам яратилади. Энг муҳим томони шундаки, ГРЭС 3 минг кишини иш билан таъминлайди.

Қурилиши чўзилиб кетган «Каштекс» тўқимачилик мажмуи Президентимиз ёрдамида ишга туширилаяпти. У ҳам 2 мингдан ортиқ кишини иш билан банд этади.

Вилоятимизда қишлоқ инфраструктурасини 2000 йилгача ривожлантириш юзасидан тадбирлар белгиланган, бу борада дастур қабул қилинган ва шунга кура қатор ишлар амалга оширилди.

Ҳозир давлатимиз пахта, олтин, газ ва бошқа табиий бойликларни, хом ашёни сотишдан тушаётган даромадни асосан халқ хўжалигини қайта қуришга, тайёр маҳсулот ишлаб чиқарадиган янги завод ва фабрикалар барпо этишга сарфламоқда. Бу ҳам Президентимиз ва ҳукуматимизнинг келажак авлодни ўйлаганининг нишонасидир. Агар биз бу даромадни ейиш ва кийишга сарфласак турмушимиз албатта осон кечади. Аммо бу вақтинча фаровонлик даври бўларди. Келажак авлодимизга, болаларимиз ва набираларимизга нима қолдирамиз? Тўғри фойдаланилмаган ҳар қандай хазинанинг умри қисқа

(Давоми 2-бетда)

● «ЎзДЭУавто»га хат

БИЗ ОРЗУ ҚИЛГАН АВТОМАШИНА

«ЎзДЭУ авто» қўшма корхонаси Ўзбекистонни жаҳондаги автомобиль ишлаб чиқарадиган 28 ривожланган мамлакат сафига киритиши билан бирга, бутун иқтисодиётимизни юксак поғонага кўтарди. Бугунги кунда Асакада ишлаб чиқарилаётган «Дамас», «Нексия», «Тико» енгил автомашиналарини юритимизнинг барча шаҳар ва қишлоқ кўчаларида учратишингиз мумкин. Бу автомобиллар ўзининг бежиримлиги ва кам ёқилғи сарфлаши билан бошқа автомашиналардан фарқ қилади. Бугунги кунда кўплаб ҳайдовчилар томонидан таҳририятимизга дил изҳорлари битилган мактублар келиб турибди.

Мен Корея Республикасининг сиёсий ишлар бўйича биринчи вазири Ким Ток Ленгнинг ойнаижаҳон орқали: «Йилига 200 мингта автомашина ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган бу улкан заводнинг қурилиши 1992 йилда мамлакатларимиз ўртасида ўрнатилган дипломатик муносабатлар ҳамда мустаҳкамланиб бораётган ўзаро ҳамкорлик алоқалари самарасидир»° деган сўзларини эшитиб дўстлик нақадар буюк кучга эга эканлигига имон келтирган эдим. Икки мамлакатнинг саъй-ҳаракатлари ўз самарасини берди. Мамлакатимизда автомобиль саноатига асос солинди.

Истиқлолимиз шарофати билан йигитларимиз ўз юртимизда тайёрланган автомашиналарни мазза қилиб ҳайдаяптилар. Яқинда корхонамизга Асакада тайёрланган «Нексия» ва «Дамас» енгил автомашиналарини сотиб олмоқчимиз. Бу машиналар кам ёнилғи сарфлаши билан бизга жуда манзур бўлди. Корхонамиздаги ҳар бир «Волга» енгил машиналари 100 км масофага 15 литр бензин сарфламоқда. «Нексия» ва «Дамас» эса 8 литр ёнилғи сарфлайди. Яна қулай томони шуки, унча-мунча кўчаларда бемалол юраверасан. Тор кўчаларда ҳам қийналмасдан бурилиши мумкин. Бу машинаар энг замонавий қулайликларга эга. Совитгичлари ёзнинг жазирама иссиқларида жоннинг роҳати. Энг асосийси, биз кўпдан орзу қилган енгил автомобилларга эришдик.

Тиркаш ТОЖИЕВ,
«Қаршитакси» очиқ ҳиссадорлик жамияти раиси.

ЁШЛАР — ҚАНОТИМИЗ

(Боши 1-бетда)

бўлади. Етиб, еганга тоғ ҳам чидамас дейди халқимиз. Толани йигириш, тўқиш, тикиш учун тегишли фабрикалар қуриш лозимлигини, унда қанчалаб киши ишлаб моддий манфаатдорликка эришишни ҳисобга олсак тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш эл фаровонлиги гарови эканлиги, бу йўлда Президентимиз қанчалар тўғри сиёсат олиб бораётганликлари маълум бўлади. Масалан, 1 килограмм яхши пахта толаси ўртача 1,5 доллар туради. Ундан тайёрланган уч-тўртта эркаклар кўйлаги жаҳон бозорида 60 доллардан 150 долларгача сотилади. Мана Сизга ўртадаги фарқ.

Вилоятимиз конларидан қазиб олинаётган нефть ва газ ҳам қайта ишланиб, ундан саноат ва қишлоқ хўжалиги учун зарур янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Газимиз таркибида олтингугуртдан ташқари қанчадан-қанча фойдали кимёвий элементлар бор. Шу пайтгача улардан фойдаланмасдан келдик. Энди уларни ҳам ажратиб олиб халқимизга хизмат қилдирамиз.

Амалга оширилаётган бу улкан янгиликлар, қурилишлар ёшлар ҳаёти билан чамбарчас боғлиқ. Президентимиз ва республика ҳукуматининг вилоятлар, туманлардаги ҳокимликларнинг ёшларга эътибори уларга бўлган жуда катта умид билан боғлиқ. Бу эътибор ва умид айни пайтда ёшлардан катта бурч ва масъулият талаб қилади. Биз вилоятдаги «Камолот» ёшлар Жамғармасининг фаолиятини мунтазам кузатиб бормоқдамиз. Бугун «Камолот» Жамғармаси олдида турган дастлабки вазифа ёшларга маънавий тарбияни, янгича тафаккурни, жисмоний етуклигини, ҳаётга янгича муносабатни шакллантиришни йўлга қўйишдан иборат. Бу масъулиятли вазифани бажариш учун «Камолот» Жамғармаси хотин-қизлар қўмитаси, «Наврўз», «Маҳалла» Жамғармалари, «Соғлом авлод учун» халқаро ҳайрия Жамғармаси вилоят бўлимлари, вилоят Халқ Таълими, Соғлиқни сақлаш, маданият ишлари бошқармалари, вилоят Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Касаба уюшмалари вилоят кенгаши ва бошқа жамоат ташкилотлари билан яқиндан ҳамкорликни йўлга қўйиш керак.

Президентимиз И. А. Каримов «Мустақилликка эришган йилимиз дунёга келган гўдаклар мана 5 ёшга тўлди. Мен уларнинг навқирон йигит-қизлар, ўктам, кўркам, эркин вояга етишишларини орзу қиламан. Улар бутунлай бошқача одамлар, бошқача авлод бўладилар. Менинг энг буюк орзуим мана шу» деганди. Республика ёшлари «Камолот» Жамғармасининг маънавий, мафкуравий, маданий соҳадаги мақсади ҳам Президентимиз орзусини рўёбга чиқариш, ҳар жиҳатдан навқирон, эркин маърифатчилик заминида ўсган, миллий истиқлол мафкураси билан тарбияланган янги авлодни шакллантириш ишига хизмат қилишдан иборат.

Янги авлод бу жисмоний бақувват, маънавий, маданий баркамол, руҳан тетик, мустақил фикрлаш, ишлаш ва яшаш қобилиятига эга бўлган, замонасининг илмий техника талабларига мос касблар маҳоратини ўзида мужассамлаштириш, мутелик ва журъатсизлик туйғусидан мутлақо холи бўлган инсон шахси деганидир.

«Камолот» ёшлар Жамғармаси янги инсонни шакллантириш ишида барча воситалардан — фан, маданият, адабиёт, матбуот, кино ҳамда ташвиқотнинг турли усулларидан унумли фойдаланиш имкониятига эга.

Вилоят «Камолот» ёшлар Жамғармаси «Соғлом авлод учун» Халқаро ҳайрия Жамғармаси вилоят бўлими билан биргаликда «Камолот» газетасини чиқара бошлади. Уйлайманки, бу газета вилоятимиз ёшларининг ўз сўзи, ойнаси, минбари бўлиб хизмат қилади. Шу билан бирга Қашқадарё телерадиокомпанияси қошида «Камолот» ёшлар телестудияси ишлаб турибди.

«Камолот» Жамғармасининг ёшларни ватанпарварлик ва инсонпарварлик руҳида шакллантириш, улардаги бу туйғуларни асраб, янада ривожлантириб, ватанимизга муносиб кишилар қилиб тарбиялаш ишига ҳисса қўшишлари унинг маънавият соҳасидаги бош вазифасидир.

Бугунги бозор муносабатларига ўтиш жараёнида маълум объектив равишда келиб чиқаётган иқтисодий қийинчиликлар даврида ёшларни ўз ҳолига ташлаб қўйиш, уларнинг қизиқиш ва интилишларини билмаслик, фаолиятларини маълум режалаштирилган мақсадга мувофиқ томонга йўналтирмаслик эртага жуда катта йўқотишларга олиб келади. Шу жиҳатдан ёшларнинг «Камолот» Жамғармаси қишлоқда ва шаҳарда яшайдиган ёшларни, ишлаётган ва ишсиз йигит-қизларни, тадбиркорлик ва савдо иши билан шуғулланувчи, саноат корхоналари ва қишлоқ хўжалиги жамоаларида ишлаётганларни, мактаб ва ўрта махсус ҳамда олий ўқув юртларида билим олаётганларни, оилали ва ҳали ўсмир бўлган барча ёшларни уларнинг жинси ва ёшига қараб, фикрлаш даражаси, тарзи, ўйлари, қизиқиш ва интилишларини, фаолият ва фаолиятсизлик сабабларини биладиган, бу билан мунтазам, режали асосда жиддий шуғулланадиган, ёшлар олдида турган муаммоларини ҳал қиладиган суянчиқ ва сирдош ташкилотга айланиши лозим.

Давр тақозоси «Камолот» ёшлар Жамғармаси олдига улкан вазифаларни қўяди. Жамғарма жонкуярлари яна ёшларни ҳарбий хизматга ҳар томонлама тайёрлаш, уларни ватан ҳимояси учун фидойи қилиб тарбиялаш, соғлом ва бақувват ўсишлари манбаи бўлган спортнинг ҳамма турларининг оммавийлашувига эришиш, ижодкор ва истеъдодли ёшларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш, тадбиркор ва ишбилармон ёшларнинг таклифларини қўллаб-қувватлаш каби муҳим ишларни тўғри ва ўз вақтида ҳал қила олишлари керак.

Ўзбекистон Мустақилликка эришгандан сўнг спорт соҳасида жуда катта ўзгаришлар амалга оширилиб, бу борада махсус давлат сиёсати юргизилаяпти. Президентимиз жон куйдириб, диёримизда спорт равнақ топтиришга шунчалик катта эътибор бераётганимизнинг боиси, авлодлар вужудга келиб мамлакат шуҳрати жаҳонга таралиши ҳақида тўхталгандилар. Спорт бу соғлик ҳамда соғлом фикр манбаидир.

«Камолот» Жамғармаси вилоятимизда ўтаётган барча спорт мусобақаларида ташкилотчи сифатида ўз ҳиссасини қўшаяпти. Улар ташаббуси билан вилоятда соғломлаштириш ҳафталиги, оммавий спорт ўйинлари ва сайллар ташкил этилди. Август ойининг 29—30 кунларида Жамғарма ҳомийлигида вилоятлараро КАРАТЭ-ДО мусобақалари бўлиб ўтади. Ватанимизда спортни ривожлантириш борасида янги футбол ўйингоҳлари, теннис кортлари, чўмилиш ҳавзалари қурилди. Эскилари замонавий талабларга жавоб берадиган қилиб қайта таъмирланди. Дзюдочи Алишер Мухторов Атлантада бўлиб ўтган олимпиадада Ватанимиз шарафини ҳимоя қилиб чиқди.

Республика ёшлари «Камолот» Жамғармасининг ташкил топиши ва шаклланиши сиёсатдир, Президентимиз олиб бораётган сиёсатнинг ёшларга бағишланган ва йўналтирилган муҳим бўғинидир. Умид қиламанки, мамлакатимиз ёшлари, улар қаторида «Камолот» ёшлар Жамғармаси ходимлари ўзларига билдирилаётган улкан ишончни оқлаб Ватанимизнинг буюк келажак сари олға одимлашида ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

«МЕН ЭНДИ ТАЛАБАМАН»

Тест синовларидан муваффақиятли ўтган абитуриентлар талабаликка қабул қилиндилар

«Тест жавоблари 20 кундан кейин айтилади» дейилганди-ю бир пастда эълон қилинибди. Балки менга шунақа туюлгандир. Абитуриент учун кунлар балки йилга тенг келгандир. Мухбир халқи учун бундай кунларни ёзмаслик «гуноҳ». Гуноҳкор бўлмаслик учун ҳовлиси ёшу қарига тўлган Тошкент Давлат педагогика институти томон йўл олдим. Биринчи учратганим Тошкент шаҳар, Чилонзор туманидаги 1-ўрта мактаб собиқ ўқувчим Мадина Каримова бўлди.

—Сиз ҳам абитуриентмисиз?

— Йўқ, энди мен талабаман.

— Мени кечирасиз, табриклайман.

—Раҳмат. Уйдагилар ҳам менинг талаба бўлганимга олдинига ишонишмади. Ўз кўзлари билан кўришганидан кейин эса тест мана шундай омад ато этишига ишонишди.

— Қайси факультетга топширдингиз?

— Математика факультетига.

— Тест саволларини ечиш қийин бўлгандир?

— Қийин қачон бўлади. Билмасангиз. Мактабдаги ўқитувчиларимга раҳмат. Уларнинг берган билимлари билан қийналмасдан талаба бўлдим.

— Сиз ўзингизни таништиринг.

— Исмим Дилноза. Хоразмданман. География факультетининг талабаси.

— Дилноза бу ерга келиб нимани соғиндингиз?

— Қишлоқни.

— Нима, шаҳар сизга ёқмадими?

— Йўқ десам, хафа бўлмайсизми? Шаҳар яхши-ю, аммо қиз бола учун хавотирлироқ экан. Одамлар орасида битта ҳам танишим йўқ. Ота-онанг узоқда.

— Энди бу ёғи қандоқ бўлади...

— Ўзимга шундай шиор қўйдим, талаба ҳамма нарсага чидаши керак. Бошга тушганни кўз кўрар. Ўрганиб кетсам керак.

— Ҳаётингиздаги энг унутилмас воқеа.

— Истиқлолнинг беш йиллигида талаба бўлганим ва 10 йиллигида институтни битказишим бўлса керак.

— Илоё ниятингизга етинг.

Навбатдаги суҳбатдошим ўзини Мавжуда Насриддинова деб таништирди.

— Қайси факультетга ҳужжат топширдингиз?

— Математика ва иқтисодиётга.

— Математика аниқ фан бўлгани билан математиклар башоратчи бўлади дейишади. Сиз бўлғуси математик сифатида нимани башорат қила оласиз?

— Математика ўқитувчиси умуман ўқитувчилар, элюрт орасида яна ўз обрў-эътиборини тиклаб оладилар. Мактабларда ўқитувчилик таланти бор домлаларгина қолади.

— Ўз башоратингизга ўзингиз ишонасизми?

— Бўлмасам-чи, ахир шундай бўлмаганида бу касбни танлаган бўлармидим? Яна шуни айтиш керакки ўқитувчининг обрўси кўпроқ унинг ўзига боғлиқ.

Абитуриентларнинг бугундан ўзини талаба ҳисоблаётганларнинг дадил фикрлашлари бизни довдиратса, бир томонқ роса қувонтирди. Тўғрида, талаба бўлгандан кейин ўз фикринг, ўз сўзинг, дадил қадаминг бўлсин.

Суҳбатимизга ёши 50-55 ларга яқинлашган киши қўшилди.

— Қизим қозоқ филологияси факультетига ҳужжат топширган эди. Омади бор экан, кириб кетди. Айрим ўзибилармонлар «одам» топмасанг бўлмайди дейишган эди. Деҳқон бўлсам... Тўғри қилган эканман. Қизим бу кунларга шукр қилмоқ керак.

— Сиз ўқиган даврларда тест деган нарса бўлмаганда. Умуман яқиндагина бизнинг луғатимизга кириб келган тест ҳақида нима дея оласиз?

— Олдинги 3 болам ҳам институтга имтиҳон топшириб кирганди. Бир ойлаб эзилиб 4-5 та имтиҳонларни топшириш, мандат бўлганда балл етмаслик. Ҳам ўзингни, ҳам болангни асабини ишдан чиқаради. Энди ҳаммаси бир кунда ҳал қилинади қўйилади. Абитуриент ҳам эркин фикрлашга, қўрқмасдан тест саволлари жавобларини ечиши мумкин.

Институтдан қайтарканмиз, кўпчиликнинг юзларида табассум кўрдик. Бу табассум талабалик табассумлари эканлиги шундоқ билиниб турибди.

***

Ҳаммаси ортда қолди. Мактаб, синф, парта. Ҳовлининг бир чекасида туни билан чироғи ўчмайдиган дарсхона. Энди ҳаммаси ўзгача. Сен бугундан талабасан. Бугундан бўйнига илинадиган талаб ўзга, шижоат ўзга, ғайрат ўзга.

Сен бугундан талабасан. Луғатингдаги муқаддас сўзлар унутилади. Домланг,-доцент, синфдошинг-курсдош, синф хонанг—лекция хона. Сен бугундан талабасан. Талабалик муборак талаба!

ЛАЙЛО,
«Туркистон» мухбири

Она Ватанимиз истиқлолга эришган кун — 1991 йил 1 сентябрда ўз фаолиятини бошлаган лицей қаршисидаман. Кираверишда дарвозанинг тепасига лотин алифбоси билан «Алишер Навоий номли Нафис санъат лицейи» деган битикка кўзим тушди. Дарбозадан кириб икки қаватли муҳташам бинонинг кенг фойесидаги директор хонасига йўналдим. Тўғридаги столнинг орқасида қандайдир қоғозларни титкилаб, бир қўлида телефон гўшагини тутган кўзойнакли одам кирганимни сезиб мен томонга қаради-да, «Кираверинг, ўтиринг» дея ёнидаги стулга имо қилди.

— Хўш, сиз не масалада... ия... ўзингмисан? Буни қара, танимабман...

Сўлмас ака Султонов билан Шайхонтоҳур туманида бирга ишлаганмиз. Бунга ўн йилдан ошди. Ўшанда у 92-мактабда директор, мен Халқ таълими бўлимида йўриқчи эдим. У киши уч йил ичида мактабни оёққа турғизгандилар. Энди ишлар жонланиб директор нафасини ростлаб олиши мумкин бўлганда Сўлмас акани 92-мактабдан олиб 137-мактабга ўтказишган. Бу мактабнинг собиқ директори юқори лавозимдаги шахснинг хотини бўлиб, мактаб хўжалиги, ўқув ишлари жуда ёмон аҳволга тушиб қолганди. Ўшанда кўпчилик Сўлмас акага ачинди. «Эзилиб ишласанг иш билан кўмаверишади, ҳамма нарсанинг меъёри яхши» дейишганди «билағонлар». Ким билади, эҳтимол бу қийинчиликлар раҳбар учун ўзига яраша ҳаёт мактаби бўлгандир. Кейинчалик унинг вазирликка ўтиб кетганини эшитгандим. Энди республикада донғи кетган лицейда раҳбар. Мен унинг фаолиятини ёритиш мақсадида мухбир сифатида ташриф буюриб турибман.

— Об-бо саней, қайси шамоллар учирди, — деди у киши сўрашганимиздан сўнг.

— Мухбир бўлиб ишлавомман. Олдингизга келгунимча таърифларингни минг бир важ-карсон билан ошириб кўрсатишди. Ҳатто лицейингларни битирганларни олий ўқув юртларига имтиҳонсиз қабул қилишармиш.

— Жа, оширворишибди, — кулиб гапирди Сўлмас ака. — Лекин, рости шуки, битирувчиларнинг тўқсон фоизи институтларга кириб кетишяпти. Икки ўқувчимиз Туркияга, биттаси Ҳиндистонга, биттаси Малайзияга ўқишга кетишди. Ҳатто Динара Нурмуҳаммедова деган қизимиз АҚШнинг «Оксеас» жамияти ўтказган конкурсда ғолиб бўлиб, АҚШ лицейида ўқиб келди. Қизиғи шундаки, бу иқтидорли қизимиз у ерда икки йиллик курсни бир йилда ўзлаштирди. Ҳозир у Дипломатия ва жаҳон иқтисодиёти институти талабаси. Бешта бўлимга ўқувчиларни қабул қиляпмиз. Булар: адабиёт ва журналистика, тарих ва ҳуқуқшунослик, санъатшунослик, инглиз тили ва информатика, иқтисод ва информатика. Адабиётга журналистикани энди қўшган бўлсак ҳам бу соҳада ўқувчиларимиз анча илгарилаб кетишган. Улар ўзларининг мақолалари, ҳикоя ва шеърлари билан «Тонг юлдузи», «Маърифат» каби газеталарда, радиоэшитиришларда иштирок этишади. Ҳатто қашқадарёлик бир қизимизнинг иккита китобчаси чиқиб ўзи Республика ёзувчилар уюшмасига аъзо ҳам бўлди. Ёш ижодкорларимиз Республика ёш ижодкорлар анжуманида ўз асарлари билан мунтазам қатнашиб келмоқда.

— Бундай юқори натижаларга қандай қилиб эришдинглар?

— Фақат тинимсиз меҳнат натижасида. Замон ўзгарди. Илгарилари бизларни даврда аллақачон бозор муносабатларига ўтган капиталистик мамлакатларга фақат танқид кўзи билан қараларди. Биласизми, ўша мамлакатларда ёшлар олий ўқув юртларига кириш учун ўн соатлаб дарс тайёрлашар экан. Бизда-чи, мактаб битирувчиларига «катта ҳаётга қадам қўйганларинг муборак бўлсин», деб мактабдан пала-партиш чиқариб юборишади. Лекин, ўша ҳаёт деганлари ўта мураккаб, агар сен унга тайёр бўлмасанг жуда оғир нарса экан. Биз ёшларга бекорга ёрқин келажак ваъда қилмай, уларни ўша ҳаётга тайёрлаб боришимиз керак. Шу мақсадда лицейимизда ўқув интизоми жуда қатъий тартибда амалга оширилади. Қизиқиб ўқийдиганларга чексиз шароит яратилган. Жамоага билими билан ниҳоятда кучли ва талабчан муаллимларни йиға олганмиз. Ўқувчиларимизнинг куни тонгги соат олтидан бошланади. Эрталабки жисмоний тарбия, нонуштагача ва ўзини тартибга солишга икки соат ажратганмиз. Соат саккиздан иккигача ўқув жараёни давом этади. Соат тўртдан еттигача ўз устиларида ишлашга вақт берилади. Ўқувчиларга тўрт қаватли ўқув корпуси хизмат қилади. Спорт билан шуғулланишлари учун барча шароит мавжуд. Футбол, волейбол, баскетбол майдонлари, зал, тренажёрлар, стол тенниси, умуман ҳамма қулайликлар яратилган. Овқат тўрт маҳал, ички кийимлар, сочиқ ва бошқа майда нарсалар ҳаммаси давлат ҳисобидан. Икки қаватли ижодхонамиз мавжуд. Ўқувчилар бўш вақтларида расм, ўлкашунослик, кулолчилик, ёш техниклар, миллий мусиқа асбоблари тўгарагига қатнашадилар. Бу йил талабдан келиб чиқиб тўгараклар сонини кўпайтириш ниятидамиз.

— Лицейга кимларни қабул қиласизлар?

— Саккизинчи синфни битирган иқтидорли ўқувчилар қабул қилинади.

— Иқтидорлиги қандай аниқланади?

— Бизга бу масъулиятли ишда Халқ таълими вазирлиги қошидаги Истеъдод маркази раҳбари профессор Ботир Раҳмонқулович Қодиров жуда катта ёрдам кўрсатадилар. У киши тайёрлаган психологик тест ёрдамида иқтидорли ўқувчиларни танлаб олаяпмиз.

—«Қаловини топсанг қор ёнади» дегувчилар ҳамма ёқда топилади. Шпаргалка ёки таниш — билиш деган ҳоллар учрамаяптими?

— Ҳа, яшанг. Бизга қинғир йўл билан ўқишга кирган ўқувчиларнинг не кераги бор? Энди тест ҳақида тўлиқ маълумотга эга бўлишингиз учун бу ҳақда пича тўхталмаса бўлмайди. Имтиҳон шу тартибда ўтказилади — дуч келган тўрт ўқувчидан хаёлига келган сўз сўралади. Масалан, биттаси «қуён», иккинчиси «темир», учинчиси «дарс», тўртинчиси «дангаса» деган сўзларни айтади. Энди шу сўзлар иштирокида бир — бирига боғлаб баён ёзиш топширилади. Бошқа фанлардан саволлар ҳам шу тартибда, сирли ва кутилмагандир. Имтиҳон тестлари фақат ўша куни вазирликда махсус сақланаётган жойдан келтирилади. Кимга қандай саволлар тушишини ҳеч ким олдиндан айтиб беролмайди. Жавобларида ҳам фамилиялар кўрсатилмай, нумер билан белгиланади. Охирги дақиқаларгача ҳам ҳечким, ҳатто мен ҳам қандай саволлар тушишини билмаймиз.

— Тушунарли. Фақат иқтидорли болаларни танлаб олдингиз ҳам дейлик. Ҳаракатчан, доим изланишда бўладиган бола тартиб-интизомдан кўпинча оқсайди. Бу саволни бераётганимга сабаб, биринчидан ҳамма ўқувчиларингиз ота-она назоратида бўлмайди, иккинчидан ҳозир баъзи мактабларда интизом бўшашиб кетгани кузатилмоқда.

— Гапингизни яхши англадим. Вазирликда ишлаганимизда шаҳардаги 132-мактабни текширгани чиққанимиз эсимга тушиб кетди. Ўзи эрталабдан текширгани келганмиз. Мактабда ҳеч қандай шовқин-сурон эшитилмайди. Шукур ака Сатторов директор эди. «Шукур ака, шовқин-сурон эшитилмайди. Ўқувчилар қани» деб сўрасак, «Дарсда» деб жавоб бердилар. «Нега бақириқ-чақириқ эшитилмайди?» десак, «Бирортаси шовқин қилиб кўрсинчи?» деб муштларини силкиб ярим ҳазил, ярим чин қилиб гапирдилар. У киши тартиб-интизомни жуда қаттиқ ушлагандилар. ҳозир қарилик гаштини сураяптилар шекилли. Бизда аҳвол ўзгача, ўрта мактабларда 1000-15000 бола ўқитилади. Лицейимизда ҳаммаси бўлиб 325 талар атрофида. Ўқувчиларнинг қизиққан фанлари бўйича тўгаракларда ҳам машғул бўлишлари учун тинмай ҳаракат қиламиз.

— Нега билим маскани «нафис санъат лицейи» деб юритилади, нима, кўпол санъат лицейи ҳам мавжудми, — деб охири мени тинч қўймаган саволни бердим.

— Олдинига ўзимгаям бу ном ғалати туюлганди. Қолаверса биз ёшларни жаҳон талаби андозасида тарбиялаяпмиз. Ўзизга маълум, мусиқа санъатида оғир рокми-ей, қанақадир кўпол ва бесўнақай услубдаги оқимлар пайдо бўлган, — ҳазилга буриб менга таниш ва қадрдон бўлган гапга чечанлиги билан гапирди Сўлмас ака.

Лицей ўқув хоналари, ундаги IBM системасидаги компьютерлар спорт иншоотлари, муҳташам ўқув ва яшаш бинолари билан танишдим. Яқинда директор 10 та рангли телевизор, 4 та видеоплейер, 4 та дискетли магнитафон, 2 та ДЭУ кондинционери сотиб олибди.

Суҳбат сўнгида Сўлмас ака менга лицей ўқувчиларининг ўзлари ижод қилиб яратган «Лицей мадҳияси»ни кўрсатдилар. Унинг шеърини Шоди Отамуродов, мусиқасини таниқли бастакор Шермат Ёрматов ёрдамида Отабек Турсунов деган ўқувчиларнинг ўзлари ёзишган экан. Ундаги шу тўртлик хотирамга ўрнашиб қолди:

Бахт деган офтобга
қўйдим елкани,
Чиндан синиб битди
кўнгил кишани.
Яшнатар ҳамиша шундай
ўлкани,
Истиқлол чечаги, ёшлар
гулшани.

Ана шундай илм гулшанида ўқишга чанқоқ ёшларнинг бир дақиқа ҳам вақтларини бекор ўтказмай ўқиш ва ишлашлари учун моддий ва маънавий шароит муҳайёлигини кўриб ҳавасим ортди.

Суннат АЗЛАРОВ,
«Туркистон» мухбири.

ИСТИҚЛОЛ ЧЕЧАГИ

ҚАЛБДАН ЧИҚҚАН ЧАҚМОҚЛАР

(Боши 1-бетда)

Беш йиллик тарих биз унутган юз йиллик тарихнинг чироқларини равшан этди. Унутганимиз, анъанаю, удумларимизни, ўзлигимизни англадик. Нодир Шоабдураҳимовнинг «Темур» асарида буюк Амир Темурнинг яққол тимсолини кўрмоқ мумкин. Унинг суратига сифат берадиган бўлсак, одил ҳукмдор, юртпарвар, элпарвар давлатбоши жангга отланаётгандек туюлади.

Ёшларнинг ҳаёт, унинг мураккаблиги-ю, машаққати ҳақида кенг фикрлай олишлари, эртанги кунга умид билан боқишлари кишини қувонтиради.

Рустам, Михаил, Александрларнинг туркум асарлари ана шундай «ҳаёт қонуниятлари» асарлари сирасига киради.

Кечагина истиқлолни кенг байрам қилиб нишонлаган юртнинг ёшлари эзгу ниятлар билан қўлларига қалам олиб расм чизишган. Юртдошлар орасида болаликдан воз кечмай рассомликнинг этагини тутган ёшлар талайгина. Уларни жамламоқ, ана шундай кўргазмалар ташкил этиб, уларнинг ишларини кўз-кўз қилиш даври келди.

Кўргазма очилишида сўзга чиққан «Камолот» жамғармаси бошқаруви раиси Ҳ. Абдураимов ёш истиъдодларни қўшалоқ байрам билан қутлаб уларга эзгу ниятлар билдирди.

Яхши ниятлар билан бошланган ишга фириштадар «омин» дегай. Қалбдан чиққан чақмоқлар қалбларга чизгилар бўлиб кирсин!

Л. КАРИМОВА,
«Туркистон»мухбири

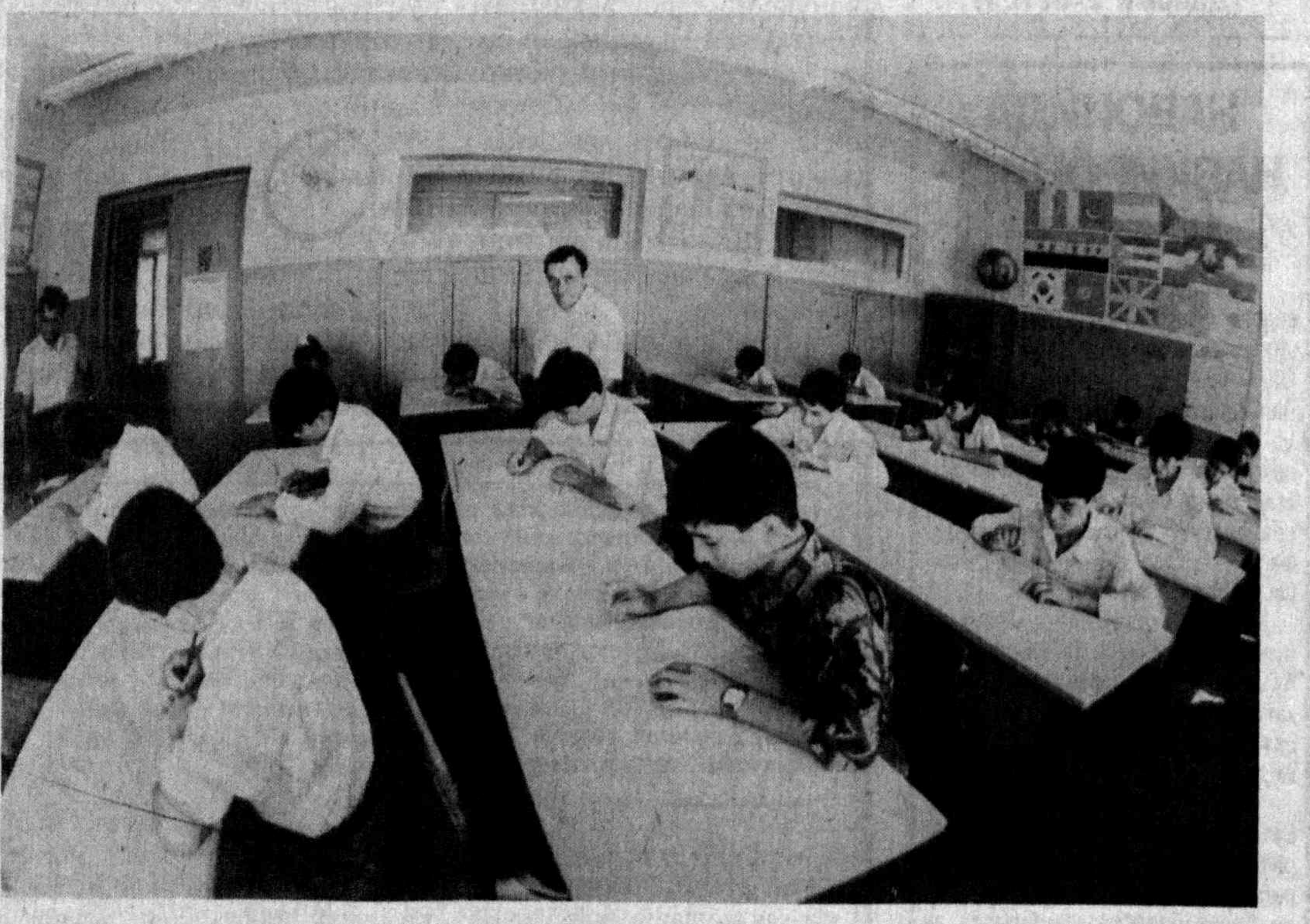

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ ЯНГРАДИ

2 сентябрь куни мамлакатимиздаги барча мактабларда биринчи қўнғироқ янгради. Ёзги таътилни мазмунли ўтказиб, дам олиб қайтган ўқувчилар яна жонажон мактаби, меҳрибон устозлари қучоғига қайтди. Ўқиш мустақиллик дарси билан бошланди. Ўқитувчилар болаларга истиқлол туфайли мамлакатимизда юз бераётган оламшумул янгиликлар ҳақида сўзлаб берди.

Мамлакатимизда мустақилликка эришилган дастлабки кунданоқ янги турдаги ўқув муассасалари ташкил этишга алоҳида эътибор берилди. Ҳозир уч юзга яқин шундай билим маскани фаолият кўрсатмоқда. Мазкур ўқув йилидан бошлаб уларнинг сафига яна юзта лицей, 30 га яқин гимназия қўшилди.

1996-1997 ўқув йилида болаларга иқтисодий билим асосларини бериш ва биринчи синфдан бошлаб лотин алифбосига ўтишга алоҳида эътибор берилади. Шу мақсадда йигирма битта янги дарслик чоп этилди. 9-11 синфлар учун иқтисодий таълим асослари бўйича дастур ва қўлланмалар ишлаб чиқилди. Айни вақтда биринчи синф ўқувчилари учун муқобил дарсликлар ҳам тайёрланди.

(ЎзА).

ИНДОНЕЗИЯДА ПРЕЗИДЕНТИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВ КИТОБИНИНГ ТАҚДИМОТ МАРОСИМИ

(Боши 1-бетда)

Бакри тақдимот маросимида сўзга чиқиб, Ислом Каримов китобининг индонез тилида нашр этилишидан кузатилган асосий мақсад индонезияликларни бу гўзал мамлакат, унинг жаҳондаги йирик сиёсатчилардан бири бўлмиш етакчиси билан таништириш эканини таъкидлади. Ўзбекистон тараққиётнинг ўзига-хос ва ўзига мос йўлини танлаб олди ҳамда бу — мамлакатнинг инқироздан чиқишига ҳамда барқарорлик ва аста-секинлик билан иқтисодий ўсишга эришишига омил бўлиб хизмат қилди, деб таъкидлади А. Бакри. Бу китоб ишбилармонларга сармоя ётқизишда тўғри йўл танлашда ёрдам беради, чунки Ўзбекистон — энг ишончли шерик бўлиб, хорижий сармоядорлар учун мақбул шарт-шароит яратилган мамлакатдир.

Жаноб А. Бакри В. Чженга Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китобининг ёдгорлик нусхасини тақдим этди. В. Чжен жавоб нутқида кўрсатилган эътибор учун миннатдорлик билдириб, Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотлар, ўзбек давлатчилигининг оёққа туришида мамлакатимиз етакчиси Ислом Каримовнинг тутган ўрни ҳақида гапириб берди. Тарихнинг мана шундай мураккаб даврида давлат бошида Ислом Каримов тургани, эҳтимолки, ҳаммамизнинг бахтли тақдиримиздан дарак берар, деб таъкидлади В. Чжен. Индонезияликларнинг мамлакатимизга бундай қизиқиш билан қараши — тараққиётнинг Ўзбекистон моделига бўлган эҳтиром ҳамда унинг эътироф этилишидан далолатдир. Ўзбекистон Президентининг китоби биз танлаб олган йўлни яхшироқ англаб олишга ёрдам беради, ҳар томонлама ҳамкорликни чуқурлаштириш ва кенгайтиришга хизмат қилади.

Қарийб 200 миллион аҳолига ҳамда ноёб табиий ресурсларга эга бўлган Индонезия билан табиати ғоят саҳий Ўзбекистон ўзаро фойдали ҳамкорлик, капиталларни ўзаро жалб қилиш бўйича ноёб салоҳиятга эга. Ўзбекистоннинг муҳим маҳкамалари раҳбарлари ҳамда ишбилармонлардан иборат катта делегациясининг бу ерда ҳозир бўлиши ҳам Президентимизнинг ислоҳотга оид ғояларининг амалий тарзда юзага чиқаётганидан далолат беради.

Китоб тақдимоти маросими концерт дастури билан якунланди.

Маросимда ташқи иқтисодий алоқалар вазири Т. Раҳимов, «Ўзбектуризм» миллий компанияси раиси Б. Ҳусанбоев, Ўзбекистон Президенти девонининг масъул ходими М. Қодиров, Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари иштирок этди.

Президентимиз Ислом Каримов китобига қизиқиш шу қадар катта эдики, китобни тақдим этиш маросими Ўзбекистон ва Индонезия ишбилармонларининг бизнес-семинарида ҳам давом этди. Кўпгина индонезияликлар учун Ўзбекистон олис ва номаълум мамлакат бўлиб келгани сир эмас. Шунинг учун ҳам улар Ўзбекистон билан илк бора Президентимиз китоби орқали танишдилар. Китобнинг тақдимот маросимида намойиш этилган бир неча юз нусхаси саноқли дақиқаларда қўлма-қўл бўлиб кетди. Семинар давомида Ўзбекистон делегацияси аъзолари бизнесмен ва журналистларнинг жуда кўп саволларига жавоб қайтардилар.

Ўзбекистон делегациясини Индонезия Президенти Сухарто қабул қилди. Суҳбат давомида Индонезия билан Ўзбекистон ўртасидаги алоқаларни янада чуқурлаштириш ва кенгайтириш истиқболларига катта эътибор берилди. Ўзбекистон делегацияси раҳбари В. Чжен Индонезия Президенти Сухартога Президентимиз Ислом Каримов китобининг бир нусхасини тақдим этди.

Шунингдек, Индонезиянинг бошқа раҳбарларига ҳам Ислом Каримов китобининг ёдгорлик нусхалари тақдим этилди.

Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида»китобининг индонез тилида нашр этилиши ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги муҳим воқеа бўлиб, Индонезия билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик ва ўзаро фойдали ҳамкорлик муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

МАРДЛАР ҚЎРИҚЛАЙДИ ВАТАННИ

ҲАВО ЧЕГАРАЛАРИМИЗ ҲИМОЯСИДА

Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларида хизмат қилаётган жангчилар ҳам мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари сингари республикамиз мустақиллигининг беш йиллигини муносиб кутиб олишди. Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларининг шахсий таркиби кунда уз жанговар маҳоратини такомиллаштириб, мураккаб замонавий жанговар техникани ўзлаштирмоқда, жанговар навбатчилик вазифаларини бажармоқда. Юксак ватанпарварлик ва масъулиятни намоён этаётган жангчилар суверен Узбекистоннинг ҳаво чегараларини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибди.

Зобит Абдуқаҳҳор Абдураҳмонов раҳбарлик қилаётган ҳарбий жамоа республикамиз ҳаво ҳужумида мудофаа қўшинлари сафидаги энг намунали жамоалардан ҳисобланади. Жамоа қишки машқ натижалари бўйича жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарлик бўйича олдинги уринлардан бирини эгаллади.

Бу жамоанинг ўзига хослиги шундан иборатки, у узлуксиз жанговар навбатчилик қилади. Бу ерда ҳарбий меҳнатнинг оғир, бироқ фахрли қисми зиммасига тушган ёшлар хизмат қилади. Яқинда ёш аскарлар қасамёд қабул қилишди. Жанговар навбатчилик пайтида улар кўпни кўрган аскарлар, прапорщик ва зобитлардан тажриба ўрганади.

— Мен ҳарбий хизматга Сурхондарё вилоятининг Жарқўрғон туманидан чақирилганман, — дейди Анвар Мирзаев. — Менга бу ердаги кўп нарса ёқади. Яхши хизмат қилишимиз учун барча шароит яратилган. командирларнинг тинимсиз ғамхўрлиги туфайли, жанговар тайёргарлик яхши йўлга қўйилган янги замонавий жанговор техника ва қуролларни урганяпмиз. Бу узининг натижасини бермоқда. Муттасил равишда олиб борилаётган тарбиявий ишлар жамоада соғлом маънавий-ахлоқий муҳит барпо этган, аскарларда ватан ҳимоячилари учун зарур хислатлар — уз халқига, Президентига садоқат, ҳарбий қасам ва ҳарбий бурчга содиқликни шакллантирмоқда.

— Мен асли фарғоналикман, — деди Темур Тешабоев. — Хизматга яқинда келганман. Лекин шу қисқа муддат ичидаёқ кўп нарсани ўргандим. Ватанга меҳр нима эканини мана шу ерда англаб етдим. Армия кишига ўз мамлакатининг фуқароси эканини, мамлакат мустақиллиги, суверенитети унга боғлиқ эканини ҳис этиш имконини беради. Армия — Армия, албатта. Бу ерда ҳам узига хос қийинчиликлар бор. Бироқ бу қийинчиликларга куникишимизга тўғри келади. Бу аскарлар юзага чиқаётган муаммоларни бартараф этишга ҳаракат қиляптимиз. Жамоамизда турли миллат вакиллари хизмат қилади. Мен улар билан хизмат қилаётганимдан хурсандман. Биз дўстона ҳарбий жамоага бирлашганмиз. Бу — ҳарбий маҳоратимизни такомиллаштириш, мураккаб жанговар техникани ўзлаштириш, жанговар навбатчилик вазифаларини ўз вақтида ва сифатли адо этишга ёрдам беради.

— Ота-оналаримиз, дўстларимиз биздан хавотир олмасин, — деди суҳбатга қўшилган Қарши шаҳридан ҳарбий хизматга чақирилган Иван Иноземцев. — Бизнинг зиммамизга улкан масъулият юкланган. Бизга ишонч билдирилган. Бу масъулиятни ҳар доим ҳис қилиб турамиз. Биз — ёш суверен Узбекистон жангчилари Президентимиз Ислом Каримовнинг «Армиямиз, қуролли кучларимиз, ҳарбий доктринамиз давлатимиз хавфсизлигининг гарови ҳисобланади», деган сўзларини ҳар доим ёдда тутамиз. Бу гаплар зиммамизга кўпгина вазифа юклайди. Бундан буён ҳам ватанимизга садоқат билан хизмат қилаверамиз, унинг ҳаво чегаралари ҳимоясида доимо ҳушёр турамиз.

Наманганлик оддий аскар Ифтихор Абдуллаев, андижонлик Шавкат Эралиев билан кичик сержант Нурилло Мирзааҳмедов ва бошқа аскарлар ҳам шу хусусда гапиришди.

Аскар ва сержантларнинг яхши хизмат қилиши учун барча шарт-шароит яратилган. Иссиқ ва ёруғ ётоқхоналар, яхши жиҳозланган маиший бинолар, ошхона, замонавий клуб, 10 минг китобга эга кутубхона, магазин, ҳаммом ҳамда бошқа маданий-маиший объектлар аскарларнинг ҳарбий хизматни яхши адо этишини таъминлайди. Бу ерда аскарларнинг дам олиши хусусида ҳам ғамхўрлик кучли. Мунтазам равишда юксак савиядаги турли туман маданий тадбирлар утказиб турилади. Телевизор, радио, магнитофон бор. Ҳафтада уч кун фильмлар намойиш этилади, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди.

Улкан профессионал тажрибага эга бўлган ҳарбий шифокорлар хизмат кўрсатадиган тиббиёт пункти ҳам бўлиб, бу ерда замонавий тиббий жиҳозлар билан жиҳозланган хирургия, муолажа, стоматология ҳамда бошқа кабинетлар мавжуд.

— Биз ҳарбий хизматчиларга уз вақтида дастлабки тиббий хизмат кўрсатишга тайёрмиз, — дейди тиббий хизмат бошлиғи, катта лейтенант Бахтиёр Маҳкамов. — Биз тиббиёт ходимлари учун жангчининг соғлиги асосий иш бўлиб келган, шундай бўлиб қолади ҳам. Шунинг учун ҳам, оддий аскарми, прапорщикми, зобитми — ҳар бир ҳарбий хизматчи ўзини соғлом ҳис этиши биз учун жуда муҳимдир. Чунки, соғлом кишиларгина ватан ҳимоясида дадил туриб, унинг мустақиллигини ҳимоя қила олади.

Биз ташриф буюрган жамоада ҳам узига яраша муаммолар бор, албатта. Бироқ, жамоа аъзолари бу муаммоларнинг илдизларини кўра олишдан ташқари, уларни қандай ҳал этиш йўлларини ҳам билади. Хуллас, бу ерда ҳарбий жамоа ҳар доим узининг юксак вазифасига муносиб бўлиши учун барча иш амалга оширилмоқда.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

МАШҚДА ҚИЙИН БЎЛСА...

Улар борки, Ватан сарҳадлари мустаҳкам, осмонимиз мусаффо. Шоир айтганидек, йигит омон бўлса, хавфу хатар йўк...

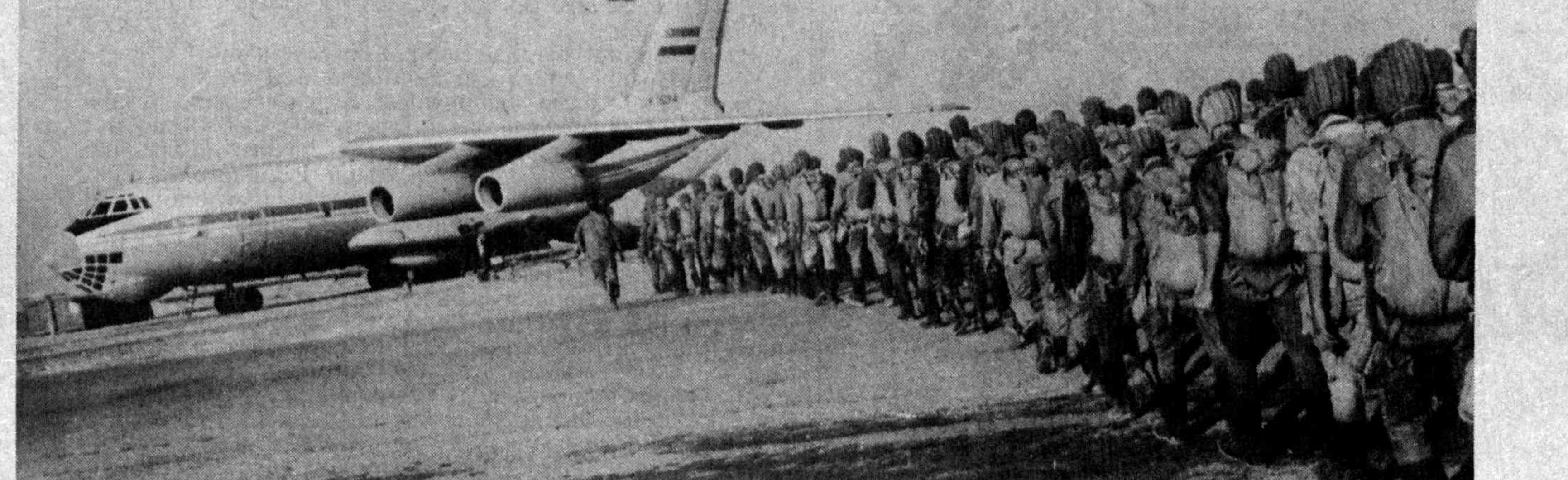

ШОДИ МЕРГАННИНГ МУСТАҚИЛЛИККА ТУҲФАСИ

Улуғ ишлар учун катта куч кераклиги ростдир. Улкан жасорат учун бақувват вужуд, навқирон қудрат лозимлиги ҳам тўғридир. Аммо бунинг учун энг аввало катта қалб шарт эканига мен яна бир карра ишонч ҳосил қилдим. Зеро, энг катта ҳаракат ҳам аввал ҳаёлда туғилади, қалбда пайдо бўлади. Алп қомати билан ҳам майда-чуйда иш қилиб юрганлар бор. Жасорат ёш ҳам танламас экан.

Ургутнинг Ғўс, Испанза томонларида сойғўслик Шоди бобони ҳамма танийди. Ёшлигидан эл хизматида бўлган, деҳқончиликдан суяги қотган, йилқичилик, отбоқарлик қилиб кун кечирган бу оддий инсоннинг бир жасорати кўп йиллар олдин уни машҳур қилган эди. Уша оғир йилларда тоғда одамхўр бўри пайдо бўлган эди. У тўсатдан қўналғаларга тушиб катта кишиларни ёриб ташлар, болаларни тишлаб жағида олиб кетарди. Хотин-халаж, норасидалар кундузи ҳам уйдан чиқмай қолдилар, кўплари эса вужудлари қулоқ бўлиб увиллаган ҳар овозга хавотирланиб уйқусиз тонг орттирардилар. Ҳали битта ҳам ўғри чиқмаган, дарвоза-ю эшиклари доимо очиқ қишлоқнинг деразаларида темир панжаралар ўша пайтда пайдо бўлганди.

Ўша «одамхўр бўри»ни Шоди мерган отган. Мен ҳам ўзимча: «Ҳа, ёшликнинг қони қайноқ, одам ўлимга ҳам тикка боқаверади», — деб фикр қилардим. Энди билдим — ҳамма ҳам тикка боравермас, эгилганларга калтак тегмас экан.

Шоди аканинг Шоди бобо бўлиб, етмишга кириб яна бир иш бошлаганини эшитиб ҳайратим ошди, ғайратим жўшди — Ургутга жўнадим.

«Менга Президентимиз Ислом Каримовнинг ойнаи жаҳондан куюниб айтган гаплари далда бўлди-ю шу ишни бошладим. Ушанда баҳор эди. Президент айрим амалдорларнинг қилғиликларидан жаҳллари чиқиб: «Энди ёнайлик, элга қайишайлик, кўзимизни очайлик!» — дедилар. Менинг юрагимга ўт тушди».

Бобонинг юрагидаги ўт кўзида ҳам учқун бўлиб қўярди. Унинг ўктамлигидан завқ олардим. Уларнинг юртбошига, ҳокимиятга ишончи самимий, беғараз, бизникидан-да шубҳадан ҳолидир.

Гап эса бу томонда — Сойғўс қишлоғи уч томондан тоғ билан ўралган, тўртинчи ёнда ҳам бор-йўғи сой ёқалаган йўлак уни «тараққиёт» билан боғлаб туради, холос. Қишлоқ аҳлининг ризқи ҳам том маънода тошда унади, тупроқли ер — танқис. Тоғдан равоч, зира, доривордар териб тушишади. Қопда тупроқ ташиб ер қилишади. Тоғнинг нариги ёғи — Қашқадарё, Тожикистон қирларига туташдир. Етмиш йил ҳукм сурган собиқ Шўро салтанати ҳам бир йўл очиб бермади. Икки боғ ҳас-чўпни эшакка юклаб минг азобда олиб тушадиган чорвадор элнинг фарзанди Шоди бобо укаси — Қурбонқул, ўғиллари — Файзибой, Шарифбой, Фазлиддинбой, ҳамсояси — Махсадмурод билан тоғдан автомобиль ўтадиган йўл очишга киришди ва ғаннинг индаллоси, тўрт ой тинимсиз ишлаб, мустақиллик арафасида уни очди. Ургутнинг Сойғўсидан Қашқадарёнинг Қавзихонасигача, ундан ўтиб Тожикистоннинг Авғосигача йўлнинг узунлиги — 20 километр. Ундан машиналар қатнай бошлаганини ўзим кўрдим.

«Аввалига кўпчилик: «Бобо, бу — катта иш, кучингиз етмайди, қўйинг!» — дейишди. Раҳбарларга борсам: «Бошлайверингчи, мана ёнингизда биз бор», — дея далда берган бўлишди. Бир ўғлим бульдозерда, бир ўғлимиз портлатиб туради, Бизни мана билагимиз бор. Қилавердик!» — бобо жилмаяди. Гарчанд раҳбарлар келиб хабар олмаган ҳам бўлса-да, Шоди бобо уларнинг бир далдасига ҳам хурсанд. Йўл ишга тушиб, одамлар уни алқаб туришибди-да энди.

Мустақиллик шодиёнасига элимиз улкан туҳфалар билан келмоқда. Саройлар, бекатлар, бозорлар ишга туширилади, заводлар очилади. Бунинг учун улкан трестлар, бошқармалар, жамоалар тер тўкмоқда. Байрам туҳфалари орасида ургутлик Шоди бобо Ғаниевнинг оилавий туҳфаси ҳам борлигидан кўнглимиз ифтихорга тўлади.

Карим БАХРИЕВ.

ОЛТИНИСАН ОЙ ЭЛНИНГ

(Боши ўтган сонларда)

Лекин биз яна бир нарсани қайд этишимиз керак: Сурхондарё вилояти ҳокимлиги, «Камолот» жамғармаси вакиллари, барча туман ҳокимлари, мутасаддилар экспедицияни илиқ қарши олишиб, воҳани, унинг кўҳна тарихини ўрганиш учун қўллаларидан келган ёрдамларини аямадилар. Энг муҳими, экспедициянинг бугунги юриши келажакда юрт учун катта натижалар беришини, шу нарса бугун биз учун керак ва ўта зарурлигини улар тушунишди. Мана шунисига минг раҳмат дегинг келади! Ҳозирнинг ўзида, шу кунларда экспедициянинг шу юриши туфайли иккита китоб ёзилди, ўн қисмли ҳужжатли фильм тайёрланмоқда. Мирсидик Исоқов, Омонулло Бўриев каби олимларимиз эса ҳали яна қанчадан-қанча илмий мақолалар ёзишади, рисолалар битишади. Эртага... эртага эса бу меҳнат ва заҳматларнинг бари жаҳонга чиқади, дунё яна бир карра ўзбекнинг тарихидан, унинг кимлигидан вофиқ бўлади. Ана шундай шараф учун меҳнат қилиш катта қувонч эмасми?!

Биз тушки пайтда Ҳаким ат-Термизий мақбараси зиёратига бордик. Мақбара Амударё бўйида жойлашган. XI асрда мақбаранинг шимолида уч гумбазли айвон, ғарбий томонида масжид қурилган. Чингизхон даврида у вайрон этилган. Амир Темур даврига келиб, мақбара қайта тикланди. Халил Султон ҳукмронлик қилган йилларда унинг шимоли-шарқий қисмида ҳашаматли хонақоҳ қурилди. Шоҳруҳ эса мозор устига маҳобатли оқ даҳма-сағана ўрнаттирди. Сағана юксак сангтарошлик асари ҳисобланади. Айтишларича, у ислом оламидаги ягона ёдгорликдир. Унинг деворларига ўйиб битилган жимжимадор қуръоний сурралар ўзининг бетакрорлиги, гўзаллиги билан кишини ҳайратга солади. Хусусан, унда шундай сўзлар учрайди:

«Бисмиллоҳир роҳманир роҳийм. Ал Ҳаким Термизий, тангри унга раҳм қилсин, бу киши ўлган сиймоларнинг уғлларидан, пурҳикмат олимларнинг олимларидан, маҳорат билан яратилган машҳур китобларнинг муаллифи, Абу Абдуллоҳ Исмоил Бухорийнинг баъзи устодлари сабоқларидан баҳраманд бўлган. Ҳанафий фақиҳ олимлардан қонунлар илмини ўрганган. Муҳаққиқ олимларнинг баъзиларида ўқиб илм олган».

Ал Ҳаким Термизий ҳаёти, мероси кейинги беш йил давомида кенг ўрганилди, илмий изланишлар эса давом этмоқда. Бу борада янги гап айтмасак-да, ўқувчиларимизга такрор учун қуйидагиларни эслатмоқ жоиздир.

Ал Ҳаким Термизий 205 ҳижрий, милодий 820 йилда Термизда туғилган. Ёшлигидан илмга берилган. 25 ёшига қадар Мовароуннаҳр шаҳарларида таҳсил олади. Сўнг Бағдодга боради. Бағдод бу пайтда дунё илм марказларидан бири эди. Замонанинг кўзга кўринган олимлари шу ерда тўпланган эдилар. Кейин Басра шаҳарида уч-тўрт йил истиқомат қилади ва Маккага сафарга жўнайди. Ҳаж зиёратини бажо келтиргач, Термизга қайтади. 898 йилда Нишопурда яшайди, у ерда ҳадисдан дарс беради. Кейинчалик Термизга қайтиб, толибларга дарс бериш ва асар таълиф қилиш билан машғул бўлади.

Шайх Абдулфаттоҳ Баракaнинг ёзишича, Ал Ҳаким Термизий 400 дан ортиқ илмий ва диний асарлар ёзиб қолдирган. 400 дан ортиқ! Албатта, бу катта рақам! Биз шу асарлардан нечтасини ўқидик! Кўпчилик алломанинг таржимаи ҳолидан бошқа нарсани билмайди.

Фариддин Аттор унинг тўғрисида: «У суннада бенуқсон, миллатнинг улуғи, олимларнинг пешқадами, покларнинг ягонаси», деган эди. Унинг бизга маълум бўлган «Хатмул вилоят», «Нахож», «Наводир ул усул», «Китоб ал фуруқ», «Солнома», «Наврўзнома» китобларидан англашиладики, у ўз даврининг улуғ файласуфи, тарихчиси, ҳакими, мунажжими, ислом қонуншунослигининг ўта билимдони, муҳандиси, ҳуқуқшуноси, математик ва тилшунос олими бўлган. Ҳозир биз буларни осонгина санаб ўтдик. Аслида-чи? Аслида, чуқурроқ ўйлаб кўрадиган бўлсак, Ал Ҳаким Термизий Ал-Хоразмий, Ал-Беруний каби қомусий олимлардан бири бўлган. Қани, ким бизга унинг тилшуносликка оид китобини муҳайё этади? Биз уни мутолаа қилсак, ўргансак, унда нималар битилганидан баҳраманд бўлсак, қанчалик улуғ иш бўларди!

Ал Ҳаким Термизий ҳижрий 320, милодий 932 йилда 115 ёшида шаҳид кетган. Биз бу тўғрида юқоридаги бобларда ҳикоя қилган эдик. Амир Темур ҳар сафар Шарқу Ғарбга ўтишда ҳам, қайтишда ҳам шу муборак манзилда тўхтаб ўтарди. Пирлари бўлмиш Саййид Барака билан учрашувлари ҳам шу муқаддас жойларда содир бўлганди.

Ушанда ер юзи саййидларининг пешвоси унга салтанат ва подшолик белгиларини англатувчи ноғора ва қалам совға қилганди. Мовароун наҳрда беклар кўп, амирлар ҳам бисёр эди, аммо Саййид Барака фақат Амир Темурга бундай юксак илтифот кўрсатди. Тўғри, ўша пайтда шайх хирож йиғиш мақсадида бу томонларга ташриф буюрганди, аммо Соҳибқироннинг олижаноблиги, подшоҳларга хос бағрикенглиги, камтарлиги, инсонни қадрлай билиши, зийраклиги унга кўпроқ маъқул бўлди ва одамгарчилигига яраша мукофот берди-ки, бу ҳиммати билан унинг нуфузини яна бир қадар оширди.

Ана шу ажойиб учрашувдан сўнг Амир Темур Чағониён томон юради.

Биз йўл-йўлакай Жарқўрғонда тўхтадик.

Бу ерда Урта асрларда Термизга қарашли Сарманган шаҳри бўлган. Жарқўрғон минораси қадимий шаҳарнинг бугун сақланиб қолган ягона, ёлғиз ёдгорлигидир. Минора 860 йил бурун, яъни ҳижрий 502, милодий 1108-1109 йилларда бунёд этилган. Унинг баландлиги 40 метрдан ортиқ бўлган. У пастдан юқорига ингичкалантириб борилган. Саккиз қирралик супача устига ўрнатилган ўн олтита думалоқ айлана худди минорага ўралган ҳошияга ўхшайди. Пастдаги еттита қиррасида ғиштни ўйиб арабий ёзув битилган. Улардан бирида меъморнинг исми ва унинг бунёд этилган йиллари битилган. Меъморнинг исми Али бўлиб, у Серахса (Туркманистондаги шаҳар) шаҳрилик Муҳаммаднинг ўғли эканлиги кўрсатилган.

Жарқўрғон минораси меъморчиликда оддий пишиқ ғиштдан ўта нозиклик билан ишланган санъат асари ҳисобланади. Эҳтимол, ана шундай гўзал обидалар-у миноралар буюк соҳибқироннинг нозик кўнглига Оқсарой каби муҳташам биноларни барпо этиш истагини туғдирган бўлса, ажаб эмас!

Тўлқин Ҳайит

(Давоми бор).

ТАЛАБА, ЁТОҚХОНА СЕНИНГ УЙИНГ!

ТошДУ талабалар шаҳарчаси ётоқхоналар дирекцияси директори Адҳам ака Эргашев билан бўлган суҳбатимиз ана шу ҳақда бўлди.

—Адҳам ака мана талабалар ёзги таътилдан қайтиб келишиб, илм даргоҳларида таҳсил олишга киришишди. Республикамизнинг турли жойларидан пойтахтимизга билим олиш учун келган талабалримиз учун эса биринчи навбатда ётоқхона сув билан ҳаводек зарурдир. Шу боис, янги ўқув йили учун ётоқхоналарни таъмирлаш қандай олиб борилди, уларга яратилган шарт-шароитлар тўғрисида гапириб берсангиз?

— Жуда тўғри гапни айтдингиз, талаба учун ётоқхона жуда зарур. Бугунги кунгача 12 та ётоқхона тўлиқ таъмирлашдан чиқарилди. Талабаларга бир қанча қулайликлар яратилган. Хоналар тоза, озода, барча шарт-шароитлар мавжуд. Шунингдек, ошхона, дам олиш, ўқув хоналаримиз фаолият кўрсатмоқда. Унда эса талабаларимиз бемалол ҳордиқ чиқаришлари, китоб мутолаа қилишлари мумкин.

—Адҳам ака, ҳозирги қийинчиликларга қарамай, мана шу таъмирлаш ишлари қандай маблағлар ҳисобига амалга оширилди?

— Биз асосан бу ишларни университетимиз ҳисобидан, қолаверса ўз имкониятларимиздан тўғри фойдаланиш натижасида амалга оширдик.

— Ҳозиргача қанча талабалар ётоқхоналарга жойлаштирилди?

— Айни пайтда 1600 та талаба ётоқхона билан таъминланди.

— Бу йил ўқишга кирган талабалар учун қандай шароитлар яратилган?

—Биринчи курсга қабул қилинган талабаларимизга алоҳида ётоқхоналар ажратдик. Уларга ҳеч ким ҳалақит бермайди. Барча шарт-шароитлари яхши йўлга қўйилган. Бундан ташқари сиртқи бўлим талабалари учун ҳам алоҳида ётоқхона ажратганмиз.

— Маиший хизмат кўрсатиш масаласи-чи?

— Ҳозирда тикув цехимиз ишлаб турибди. Унда арзон нархларда кўйлаклар, костюмлар, қизларимиз учун кофта-юбкалар тикилмоқда. Бу ҳам талабаларимиз учун ўзига хос қулайликлар яратади. Шунингдек, пойабзал таъмирлаш устахоналари хизмат кўрсатяпти. Ошхоналаримизда талабалар учун 40 фоизга арзонлаштирилган овқатлар сотилмоқда.

Талабаларимизга эса бир илтимосим бор. Ётоқхона ўз мулклари. Уни кўз қорачиғидек асрасинлар. Келажакда ундан укалари, сингиллари ҳам фойдаланишлари лозимлигини унутмасинлар.

Лутфулло СУВОНОВ,
ТошДУ толиби.

БАРЧАСИДАН АЗИЗРОҚ ВАТАН

Замондошларимиз ҳар дақиқаси тарих, ҳар куни асрга татигулик онларга гувоҳ бўлаяпти.

Тизгинсиз ҳисларини жиловлаб, озод ва ҳур мамлакатимиз пойтахти — азим Тошкентимизга бир назар солайлик. Тошкент ҳар қачонгидан гўзалроқ, қудратлироқ кўринади кўзимизга. Тошкент шарқнинг истиқлолида порлаган машъалдир. Бундай шаҳри азимнинг етти иқлимда тенги топилмайди. Чунки, у биз севган кўзимиз оқу қаросидек ардоқлаган Ватаннинг пойтахтидир. Мамлакатимизга меҳру муҳаббатимиз, садоқатимиз, фидойилигимизнинг тимсоли сифатида жаножон Тошкентимиз жамол очмоқда, иқтисоди юксалмоқда, улкан бунёдкорлик ишлари амалга ошмоқда. Беш йил бурун бу ерда бўлган кимса бугун уни кўриб лол қолади.

Кенг ва шинам кўчалар, салобатли ва маҳоратли биноларнинг барпо этилаётгани, ям-яшил хиёбонларнинг чиройи, йирик саноат иншоотларининг фаолиятга киришуви бутакўздай Ватанимизнинг келажаги буюклигидан далолатдир.

Биз журналистлар хизмат юзасидан турли мамлакат, шаҳар ва қишлоқларда бўламиз. Қаерда бўлмайлик, аввал Узбекистон кўнглимизнинг тўрида, унда аждодларимиз руҳига ҳурмат бажо келтириб, сўнгра ўзга олам билан таққослаймиз ва ҳамиша Узбекистон азиз ва муқаддасроқ кўринаверади кўзимизга. Шукроналар айтиб юртга талпинамиз, барчасидан азизроқ Ватан, Ватанда еган бир бурда нонимиз ва ичган бир қултум сувимиз танга роҳат бағишлайди, ором топамиз. Чунки у ҳалол ва бееминнат ризқимиздир.

Шу дам яқин ўтмишда БАМга сафар қилганим эсимга тушди. Байкал Амур Магистрали қурилишида ўзбекистонликлар ҳам ишларди. Биз уларни зиёрат қилиб қайтардик. Суҳбатдошларимиздан бири — рус аёли Сибирь ўрмонларининг маҳобати билан ғурурланди. Россиянинг бепоёнлиги билан фахрланди. Ҳамюртларимиздан бири ҳам деҳқончасига мақтана кетди:

— Узбекистонда бўлганмисан, қарс-қурс, ширин-шакар олмасидан еганмисан, анорини кўрганмисан, қовун-тарвуз, узумини тановвул этганмисан, — деб юк халтасидан унга бир сиқим Қаттақўрғоннинг майизидан, ярми олли, ярми холли Наманганнинг олмасидан берди. Рус аёли нақшин олмадан кўзини узолмай хўрсинди:

— Узбекистонни биламан, у ер — худо ёрлақаган юрт, — деди ва жимиб қолди.

Утмишни эслаб ўтиришнинг мавриди эмас. Яратган Эгамга минг қатла шукурки, вужуддаги қонимизда аждодларимиз орияти, тафаккуримизда боболаримиз салоҳияти уйғонди. Узлигимизга қайтдик.

1990 йилнинг 24 мартида, ҳали маъмурий буйруқбозликнинг пўлат жилови Москвадаги ҳакамлар қўлида турган кезлардаёқ Узбекистон Республикаси ижтимоий ҳаётида тарихий воқеа содир бўлди. Собиқ иттифоқдош республикалар орасида биринчи бўлиб, Узбекистонда Президентлик лавозими таъсис этилди.

Ислом Каримов — мамлакатимизнинг биринчи Президенти этиб сайланди.

Ҳаммаси шундан сўнг — бугун сиз билан биз кўриб гувоҳи бўлаётган туб ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар бошланди. Бирин-кетин мамлакатимиз мустақиллигининг, унинг тенглар ичра тенглигини мустаҳкамловчи тамойиллари барпо этилди.

1991 йилнинг 31 августида Республика Олий Кенгаши сессиясида «Узбекистон Республикаси Давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» қонун қабул қилинди. Давлат герби, байроғи, мадҳияси, миллий пул бирлиги, Давлат тили ҳақидаги қонун ва қарорлар кучга кирди. Бир сўз билан айтганда — Мустақил Давлатнинг ҳуқуқий асослари яратилди. Орадан кўп ўтмай шиори — «Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик» бўлган Ватанимиз мустақиллигини дунё тан олди. Риовжланган мамлакатлар ҳамкорлашув учун сиз билан бизнинг азиз ватанимиз — Узбекистонни танлади.

Мамлакатимизда бозор иқтисодиёти талабларига мос туб иқтисодий ислоҳотлар фасли бошланди.

Президентмиз Ислом Каримов бу борада янги уй қурмай туриб, эскисини бузмаслик йўлини танлади яъни ислоҳотларни босқичма-босқич — халқни ижтимоий ҳимоялаган ҳолда амалга оширишга алоҳида эътибор бердилар. Шу тариқа «Узбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ривож олди.

Мамлакатимиз ички сиёсатида олиб борилаётган бунёдкорлик ислоҳотлари унинг ташқи оламдаги обрў-эътиборини ҳам белгилади.

Ижтимоий тараққиётнинг дастурига айланган бешамол Узбекистон номини қисқа вақт ичида дунё ҳамжамиятига танитди. Эндиликда мамлакатимиз билан ҳар томонлама узаро манфаатли ҳамкорлик алоқаларини ўрнатишни истовчи мамлакатлар сафи кенгайиб бормоқда.

Узбекистонда бозор муносабатлари инфраструктурасини шакллантириш жадал суръатларда амалга оширилмоқда. Шу кунгача икки босқичли банк тармоғи, солиқ ва замонавий божхона хизмати барпо этилди. Янги биржа марказининг ишга туширилгани, мулк ва қимматбаҳо қоғозлар биржаси, савдо уйи каби ўнлаб бозор муносабатларини мувофиқлаштирувчи ташкилотларнинг фаолият кўрсатаётгани Узбекистоннинг ташқи олам билан муносабатга киришишига пухта замин яратди.

Мамлакатимизга хориж сармоясини киритиш борасида ҳам яхши кўрсаткичларга эришилмоқда. Узбекистонда иқтисодий ислоҳотларни ҳаётга тадбиқ этилишида, интеграция жараёнини рағбатлантиришда Жаҳон банки билан Европа тикланиш ва тараққиёт банкининг ўрни алоҳида эътиборли бўлмоқда.

Эндиликда республикамизда энергетика мустақиллигига тўла асос солинди. Нефть, газ маҳсулотлари ишлаб чиқариш суръати ошмоқда, электр энергияси ва табиий газни экспорт қилиш қувватига эга бўлган Узбекистон яқин келажакда ғалла, нефт, нефт маҳсулотлари мустақиллигига эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

Мамлакатда олиб борилаётган туб ислоҳотларнинг бешинчи йилида иқтисодиётни соғломлаштиришнинг дастлабки, энг оғир босқичи босиб ўтилди. Корхоналар ва давлатимизнинг молиявий аҳволи яхшиланди. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш барқарор узанга тушди.

Сўнгги пайтда Республикамизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга талаб ошмоқда. Айтиш мумкинки, улар бемалол хориждан келтирилаётган маҳсулотлар билан рақобатга кириша олади. Ташқи кўринишидаги ялтир-юлтир оҳанжамрсини ҳисобга олмасак, сифат жиҳатдан пишиқлиги ва баракалиги билан улардан устун турса турадики, кам эмас...

Биргина Асакада Жанубий Кореянинг «ДЭУ» фирмаси билан ҳамкорликда ишга туширилган мамлакатимизнинг биринчи автомобил заводида йилига 200 минг енгил автомобил ишлаб чиқарилишини таъкидлашнинг ўзи кифоя. Бу яқин келажакда «Буюк ипак йўли» бўйлаб Узбекистонда ишлаб чиқарилаётган автомобиллар карвони турнақатор бўлиб, мамлакатимиз номини оламга ёяди, деганидир.

Утган беш йил давомида мамлакатимизда хорижий сармоялар иштирокида тузилган корхоналар сони 2400 тага етди, Уларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар табиийки нафақат ички бозорда, балки хорижда ҳам ўз харидорларини топмоқда.

Мамлакатимиз ҳақида, унинг истиқболи, истиқлоли ҳақида гапирсак гап кўп, қанча ёзсак кам. Мустақиллик завқ-шавқини кўнгилимизга жо айлаб, шу Улуғ айёмда барча юртдошларимизни мамлакатимиз мустақиллигининг 5 йиллиги билан чин юракдан муборакбод этиб, Мустақиллигингиз, Озодлигингиз ва Ободлигингиз муборак бўлсин, азиз Ватандошлар, дегим келади.

Ў. МИРЗАЁРОВ.

Сурхон томонларда

ЭРАЛИ ПОЛВОН «ВОЛГА» ЮТДИ

Эрали Мамарасулов фақат Деновдагина эмас, балки бутун мамлакатимизда таниқли полвон сифатида тан олинган. Эндигина йигирма беш ёшга тўлган Эрали бир неча марта самбо бўйича республика чемпиони бўлди.

Бу йил у бойсунлик дўсти Тоштемир Муҳаммадиев билан бирга Афғонистонга бориб, бир неча зўр полвонларни йиқитди. Совринлар ҳам катта бўлди. Полвонлардан бирига «Газ-31» енгил автомашинаси, иккинчисига эса видеоли телевизор совға қилишди.

Айни кунларда бу ёш полвонлар бўлажак мусобақаларга тайёргарлик кўришаётир.

Ж. ХУШБОҚОВ, «Туркистон» мухбири.

● *Туркистон — умумий уйимиз*

Чингиз АЙТМАТОВ:

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ДЎСТЛАРНИ СОҒИНДИМ

Чингиз оғанинг янги асари — «Кассандра тамғаси» романини кечикиб — алоҳида китоб бўлиб чиққанида ўқидим. Тасодифни қарангки, орадан икки ой вақт ўтмай асар муаллифи билан у ҳозир истиқомат қилаётган Брюсселнинг кўм-кўк кўчаларида учрашиш насиб этди.

Аввал телефон орқали сўзлашдим-у, сўнгра Чингиз аканинг қароргоҳига йўл олдим. Серқатнов, лекин бироз шовқин-суронсиз, озода кўчалар бўйлаб машинамиз елдек учиб борар экан, элимизнинг буюк дўсти, ёзувчи ва жамоат арбоби билан авваллари Бишкек ва Тошкентда учрашиб, адабиёт ва унинг жаҳон цивилизациясида, хусусан Шарқ маданиятида тутган ўрни ҳақида суҳбат қурган кунларни эсладим. «Манас»ни бамисоли океан деб билган Чингиз Айтматов Алишер Навоийни ҳам юксак қадрлашини билгандим ўшанда. Қирғиз режиссёрлари Толамуш Океев ва Болотбек Шамшиев билан бирга Малик Қаюмов ва Шуҳрат Аббосовни ҳам тилга олганини, уларга чексиз ҳурматда эканлигининг гувоҳи бўлгандим. Маданиятларимизнинг туташ илдизлари ва ўзига хослиги, бу ўринда яна адабиёт, хусусан наср, назм, афсона ва ривоятларнинг умумэстетик қиммати айниқса салмоқли эканлиги ҳақида айтилган сўзларнинг қадрига етгандим.

...Эшик очилиб, Чингиз ака кўринганларида бу Шахс билан яна бир бор бу гал узоқ юртда — учрашганимдан ҳаяжонландим. Оппоқ кўйлак кийган, ёқимли табассум ила мезбонлик хизматини қилаётган улуғ қалам соҳиби, чиройли дастурхонга ишора қилиб «Бу кулча нон (пирог)га Ўзбекистондан келтирилган ўрик солинган, олинг», дейишида ҳам, жажжи чашкаларга қуйилган аччиқ чойни ичишга таклиф этишида ҳам элимизга бўлган ҳурмати сезилиб турарди. Ёзувчи «Ўзбекистонда фикрдош, маслакдош биродарларим борлигидан хурсандман» деганида, истиқболимиз, ҳозирги кунда ҳур Туркистонда пайдо бўлаётган имкониятлар халқимизга, аввало унинг ёш авлодига бахт келтириши ҳақида сўзлаганида бошим кўкка етди... Бу сўзларни жаҳон адабиётининг йирик намоёндаси, элимизнинг чин дўсти айтди-да!

Суҳбат ёзувчининг шахсий кутубхонасида давом этганида ҳам шундай бўлди: кўпгина Шарқ ва Оврупо тилларида чоп этилган, ранг-баранг муқовали Айтматов китобларини кўриб, яна ҳайратга келдим. Уларни бирма-бир қўлга олиб, варақлаб, муаллифни табрикладим, матбаачилик имкониятлари, ноширлик санъати ҳамда китобхон талаблари ҳақида ўйладим. Француз, португал, япон, инглиз, кўпгина бошқа тиллардаги китоблардан, Голландияда чоп этилган ниҳоятда чиройли нашрдан завқланаётганимда у киши «Асрга татигулик кун» асосида ишланган фильмни кўришга таклиф этди. Менга маъқул бўлди. Ўзбекистонга олиб бориб кўрсатамиз, деганимда ёзувчи ўзбек дўстлари даврасини соғинганини, уларга ўз асарининг янги эстетик шаклдаги нусхасини кўрсатиб, фикр-мулоҳаза эшитишга муштоқ эканлигини айтди.

Ижод хонасига кирарканман ўзимда кучли ҳаяжон сездим. Бурма шаклдаги, қора рангдаги замонавий ёзув столи, унда оппоқ қоғоз ва қалам. Мен ёзувчига қараб «Бахтли стол бу!» деб юбордим. Чингиз ака кулдилар...

Ўша — яқинда бўлиб ўтган мулоқотнинг бир-икки лаҳзаси бу. Мен ўзбек китобхонларининг севимли ёзувчиси Ч.Айтматов билан анча суҳбатлашдим. Тез орада «Туркистон» муштарийларини суҳбат жараёни билан батафсил таништириш ниятидамиз. Ҳозир эса Ч. Айтматовнинг бизга айтган бир фикрини келтирмасдан ўта олмайман: «Ўзбекистон — Марказий Осиёда маънавият маркази деб биламан...». Бу қисқагина жумлада ўзбекнинг бадиий ижоддаги тажрибасига, буюк ўтмишига, ҳозирги кундаги маънавий ҳаётига баҳо берилгандек кўринди менга.

Бу бизнинг миллатимизга берилган юксак баҳо эканлигини юракдан ҳис қилдим.

Ҳамидулла АКБАРОВ.

ҒАЙРАТ

Республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими ташаббуси билан чорвачилик соҳасини ривожлантириш, дағал хашак туплашда ғаллакорларга ва чорвадорларга яқиндан ёрдам бериш мақсадида ёшлар гуруҳлари тузилди. Улар машаққатли меҳнат эвазига етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилини нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишда, дағал хашак туплашда жамоа хўжаликлари меҳнатчиларига ҳар томонлама кўмакдош бўляптилар.

Гуруҳларининг куч-ғайратлари туфайли Янгиариқ, Янгибозор, Қўшкўпир туманларида ғалла ўрим-йиғими барвақт тугалланди. Пишиб етилган бўлиқ бошоқлар нес-нобуд қилинмасдан йиғиштириб, ўриб-янчиб олинди. Жами 3 минг нафар йигит-қиз ғалла йиғим-теримида иштирок қилди.

Янгибозор тумани ёшлари, алоҳида ибрат кўрсатдилар. 400 гектар майдонга экилган буғдой ҳосили нобудгарчиликсиз йиғиштириб олинди. Бузкалъа, Ҳамза номли, «Ширинкўнғирот» жамоа хўжаликларида етиштирилган бошоқли дондан мўл ҳосил хирмони уйилди. Ёшлар ғайрати билан ҳосилдорлик 29 центнерга етказилди.

Музаффар Урозбоев, Санъат Қулбоев, Марат Ҳайитбоев, Равшан Тожимов сингари йигитлар сафдошларига намуна бўляптилар.

Шу кунларда вилоят ёшлари дағал хашак туплаш ишларига жалб этилган. Дағал хашак қизғин бир паллага кирган пайтда барча куч шунга сафарбар қилиняпти. Боғот, Қўшкўпир, Янгибозор, Янгиариқ тумани ёшлари илғорлар сафида. Боғот туманида ҳар куни ёшлар 90—100 тоннага етказиб дағал хашак топширишяпти. Ҳазорасп, Хонқа, Шовот, Гурлан, Хива туманларида эса белгиланган режалар қоғозда қолиб кетяпти. Қолоқликка йўл қўйилаётган мазкур туманларда кунига атиги 1—2 тоннага етказиб мол озуқаси йиғиштирилмоқда, холос. Ташаббусни қўллаб-қувватлаш, унга хайрихоҳ бўлиш ўрнига сусткашликка, ўзибўларчиликка йўл қўйиляпти.

Хоразмнинг иқлимига хос бўлган қуруқ ва жазирама иссиғига қарамасдан ғайрат-шижоат кўрсатаётган йигитларнинг сидқидилдан қилаётган меҳнатларини алоҳида таъкидламоқ жоиздир.

Д. БЕКЖОНОВА.

КЕЙИНГИ БЕКАТ — СИДНЕЙ

Республикамизда спортга эътибор кундан-кунга ортиб бормоқда. Зеро 197 давлат орасида умумжамоа ҳисобида фахрли 56-ўринни эгаллаш биринчи маротаба иштирок этган юртдошларимиз учун, таъбир жоиз бўлса, тетапоя қилаётган гўдак учун катта кўрсаткич, Ўзбекистон Республикаси Миллий Олимпия Қўмитаси (МОҚ) Президенти Собир ака Рўзиев билан суҳбатимиз шу ҳақда бўлди.

— Собир ака ўзбек олимпиадачилари Атлантада кўнгилдагидек қатнаша олдиларми?

— Биринчи бор иштирок этаётган ҳар бир жамоада ҳаяжон ва иккиланиш бўлиши табиий. Бизнинг спортчиларимизда ҳам интилишдан кўра ҳаяжон устунроқ бўлди, шекилли, хоҳлаганимизча медаль ололмадик.

— Бугунгача спортчиларимиз собиқ Иттифоқ таркибида 11 та олимпиадада иштирок этишган эди-ку?

— Ҳа, айнан шулар бизда ўзимизга ишонч ва медалларга интилиш уйғотди. Иттифоқ номидан қатнашган пайтларимиз давлат томонидан жамоага план юклатиларди. Кучи етадими, йўқми, белгиланганча медаль олмай иложи ҳам йўқ эди. Олимпиада эса таваккал дегани. Кечаги жаҳон чемпиони бугунги олимпиадада умуман мукофот ололмаслиги ҳам, умуман кучсиз ҳисобланганлар шохсупага кўтарилиши ҳам мумкин. Буни тарих бир неча бор исботлаган. Бизда ҳам шуларни инобатга олиб, спортчиларга ҳеч қандай план топширилмади. Биргина мақсад — яхши иштирок этиш ва яхши ўрин эгаллаш эди. Менимча, биз буни уддаладик.

— Атлантага кетиш олдидан Президентимиз қабулида бўлгандингизлар. Ўшанда спортчилар томонидан бирор бир ваъда берилганмиди?

— Ҳа, Наримон Отаев: «Бор кучимизни ишлатиб, Ўзбекистон шуҳрати йўлида олтин медаль олишга интиламиз. Бурнимиздан қон кетса-да, бунга эришиш керак», — деганида Президентимиз: «Бурнингиздан қон кетиши умуман шартмас. Юзимизни ерга қаратмасангиз бас», — деб тасалли берган эдилар.

— Худога шукр, медалларга эришдик. Бундан кейинги мақсадларингиз қандай?

— Нафақат медал, 15 га яқин спортчимиз дунё миқёсида кучли ўнликка кирди. Биринчи уриниш учун бу ҳам жуда муҳим. Мақсадларимизга келсак, Атлантадаги олимпиада тугаганига ҳали бир ой бўлгани йўқ. Биз эса барини унутиб, янгитдан жамоа йиғиш билан бандмиз. Қишки олимпиада, Осиё ўйинлари учун тайёргарликни кучайтириш, резервлардан фойдаланиш ҳам муҳим вазифалардан бири. Бунинг устига МОҚнинг водийда махсус клубларини очиш, олимпиада ғоясини бутун республикага тарқатиш олдиндаги ишлар ҳисобланади. Энг муҳими, ҳар йили ветеран ва ногирон спортчиларни қўллаб-қувватлаш, уларга қўлдан келганича ёрдам беришдир.

— Атлантадаги асосий олимпиададан ташқари, ногиронлар учун параллел олимпиада ҳам ўтказилди. Ўзбекистонликлар унда иштирок этиштими? Қандай ютуқ ва камчиликлар бўлди?

— Йўқ, бизнинг спортчилар у олимпиадада қатнашишгани йўқ.

— 2000 йилги олимпиада учун Тошкент шаҳрининг ҳам номзоди қўйилган эди. Ундай бахт Сиднейга насиб этди. Биз қачон мезбон бўла оламиз, деб ўйлайсиз?

— 2000 йил учун биз яхши тайёрланган эдик. Ўзимизни таништириш пайтида ҳам ХОҚ (Халқаро Олимпиа Қўмитаси)га маъқул бўлдик. Лекин, қўшни Тожикистондаги нотинч шароит Озарбайжон ва Арманистон тупроғидаги қонли тўқнашувлар номзодимизни қайтиб олишга мажбур қилди. Сабаби — олимпиадани қабул қилувчи давлат ХОҚга спортчилар хавфсизлигини таъминлаши ҳақида кафолат бериши лозим. Шу нарса бизни оқсатди холос...

— Бизни яна бир нарса қизиқтиради. Олимпиадада иштирок этаётган давлат ўз иштироки учун ХОҚга пул тўлайдими?

— Йўқ. Иштирок этиш бепул. Фақат ХОҚ лицензияси бўлса етарли. Бундай лицензия олимпиадалар орасидаги турли мусобақаларда етарли балл тўплаган спортчига берилади. Биздан 78 киши шундай лицензия олди ва иштирок этди.

— Атланта олимпиадасининг бошқа олимпиадалардан фарқи нимада?

— Мен шу кунгача учта олимпиадада иштирок этдим. Ростини айтсам, Атланта шулар орасида энг ёмони бўлди. Тўғри, халқ яхши, тайёргарлик катта. Бари яхши бўлади, деб кафолат берилган, лекин ташкилотчилик яхши бўлмади. Кафолат бергач, бажариш керак-да. Спортчиларнинг жойлашган хоналари, транспорт масаласи яхши бўлмади. Нью-Йоркдаги самолёт ҳалокати, Атланта паркидаги портлаш барчанинг қизиқишини пасайтириб қўйди. Аҳир спортчига халал бермаслик, мусобақалар куни уни эркин қўйиш керакми, йўқми?! Кишининг битта хонада сиқилиб яшаши шароит ёмонлигидан далолат беради, шекилли.

— Мустақиллик байрамига қандай совғалар билан халқимизни хурсанд қилдингизлар?

—Ўзбекистон Олимиппиадасининг 5 йиллик тарихи, юртбошимизга шу йил 6 февраль куни Халқаро Олимпия қўмитаси томонидан топширилган медал барчамизнинг ютуғимиз. Халқимизга эса 1 сентябрь куни «Олимпия музейи»ни совға қилдик. ХОҚ Президенти Самаранч ва Каримов музейнинг очилиш маросимида иштирок этишди. Менимча бундан ортиқ совға бўлмаса керак. У ерда спорт ва олимпиада тарихи, ўзбек ўғлонларининг ютуқлари ва бошқа кўп нарса бўлади. Барчани шу музейга таклиф қиламиз.

— Раҳмат.

— Гапимни якунлаб, юртдошларимизни ва барча олимпиадачиларни мустақиллик байрами билан табриклайман. Спортчиларимиз ҳали ўзларини кўрсатишларига ишонаман. Сиднейда учрашгунча хайр.

Аваз БЕРДИҚУЛОВ суҳбатлашди.

СУРАТКАШ НИГОҲИДА — АТЛАНТА

(А. Рисқиев суратларига чизгилар)

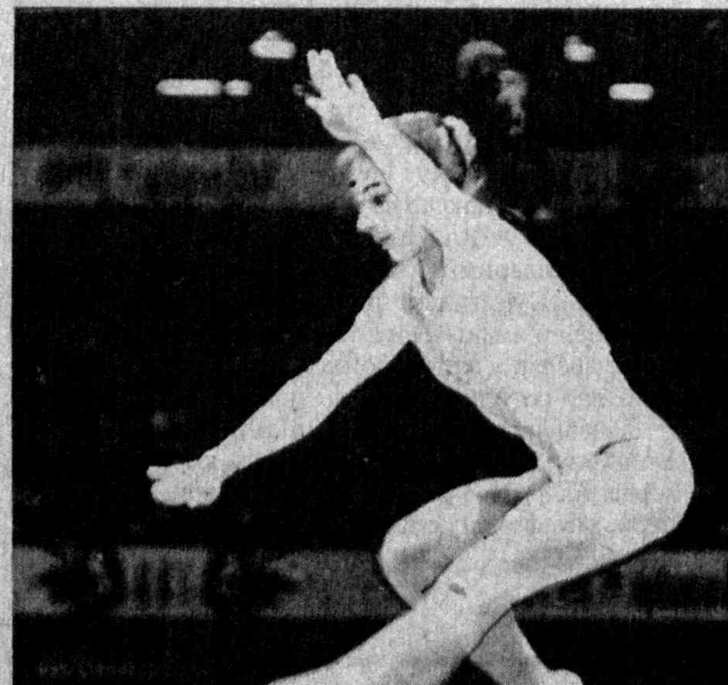

1991 йилнинг 18 ноябрида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Ўзбекистон миллий байроғи ҳақида Қонун қабул қилганда, ҳар биримизнинг кўнглимизда сўзсиз ифтихор туйғулари жўш урган эди. Ўзбекистон замини давлатчилик сари яна бир дадил қадамни дадил ташлаган эди. Атлантадаги Олимпия ўйингоҳга ўйинларнинг очилиш маросимида юртдошимиз боксчи Темур Иброҳимов Ватанимиз байроғини олиб кирар экан, унинг юраги қандай тўлқинланганлигини, Армен Богдасаров ва Карим Тўлагановларнинг улкан ғалабалари шарафига юртимиз байроғи қад ростлаганда, ҳар биримиз ойнаи жаҳон сари интилиб, томоша қилишга, аниқроғи, юртдошларимиз ғалабасини олқишлашга ҳаракат қилганлигимиз ҳам юртга, унинг байроғи, унинг ҳар бир ғалбасига бўлган ғурур ҳисси биз билан бирга эканлигидан далолат беради.

Байроғим, бизни ҳамиша ғалабаларга чорлайвер, чорлайвер...

● *Мустақиллик фарзандлари*

Озодбек

Ўзбекистон узра озодликнинг эркин шамоллари эсган ўша тонг туғилган ўғлон бу! Унга Озодбек деб исм қўйдилар. Йўқ унинг исми ўзи билан бирга туғилди. Бу исм оддийгина исм эмас, аслида сеҳрли сўз эди озодликдан олинган.

Озодлик...

Чўлпонларнинг бағрида яшириниб келган сўз бу.

Усмон Носир тилида куйланиб келинган сўз бу.

Озодбекнинг исми ана шундай сеҳрли сўздан туғилди. Андижонлик оддий ҳунарманд Турсунбой ака ва Одинахон опа хонадонида бешинчи фарзанд дунёга келди. Бешинчи ўғлон. Рустамбек, Равшанбек, Расулжон, Раҳмонжонга кенжа ука. Исм эса тўрт ўғилдан кейин фақат қиз учун топилган. Кечқурун уйга келган Турсунбой ака бешинчи паҳлавонга исм ўйлаб беихтиёр ойнаи жаҳон мурувватини буради. Шунда унинг кўзи ҳашаматли сарой ичида тик туриб Ислом Каримовнинг сўзларини берилиб тинглаётган халқ ноибларига, ҳаяжонла янграётган мустақиллик сўзини кўзларида ёш билан олқишлаётган юртдошларига тушди. Аввалига ҳеч нарсага тушунмади. Бирдан фикри ойдинлашди. Лаблари «мустақиллик» деб пичирлади... Ўғилларининг бирини қўйиб, бирини бағрига боса кетди.

— Ўғлимнинг қадами қутлуғ келди. Юртимизда озодлик...

— Озодлик... Дада бу қандай сўз?

Турсунбой ака асли сўзга нўноқ одам эмасми, нима дейишини билмади. Оддийгина қилиб: «Энди биз ҳам бой бўламиз дегани бу ўғлим», — деб қўяқолди.

Ўзларини ҳамиша «боймиз»-деб ўйлаб келган болалар учун бу сўз ғайритабиий туюлди. Лекин уларни кўпроқ янги туғилган чақалоқ қизиқтирарди.

— Укамга нима деб исм қўямиз дадажон?

— Озодбек қўямиз...Озодбек...

Шундай қилиб истиқлол билан тенг дунёга келган бешинчи ўғлоннинг исми Озодбек бўлиб қолди. Акалари эса укалари улғайган сари эрк, озодлик, мустақиллик сўзларининг мағзини чақиб олишди.

Озодбек бу йил ўзининг бешинчи ёшини қаршилади. Истиқлолга тенгдош ўғлон. Қутлуғ ёшинг муборак! Ўзбекистондай жаннатмакон юртнинг эркаси, қаддингни тикроқ тутгил энди! Сен илк йўлга қадам ташлаган йилинг Ўзбекистон ҳам юксакликнинг биринчи поғонасида эди. Сенинг тилларинг бурро-бурро сўзлай бошлаганида Ўзбекистоннинг овозини дунё эшитди. Сенинг бешигинг қўнғироқлари жаранг-журунги тун сукунатини бузгани сингари Ўзбекистон бойликлари, «оқ олтин» карвонлари қўнғироқларининг овози етти иқлимга етди.

Озодбек, сен ҳали беғубор кўзлари оламга ҳайрат ила боқиб турган боласан. Сенга ҳавасим келади, худди бутун оламнинг Ўзбекистонга ҳаваси келгани сингари.

Сенинг келажагинг буюкдир, худди Ўзбекистон келажаги сингари.

Муҳаббат ОТАМИРЗАЕВА, «Туркистон» мухбири.

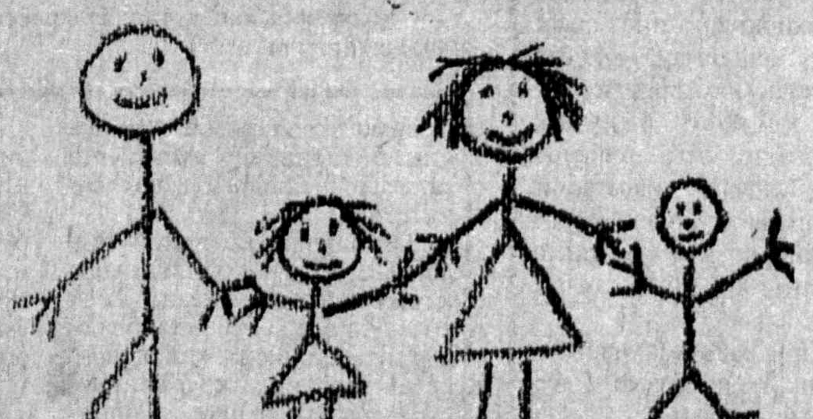

Инъекцияли контрацептивларни танланг - улар жуда қулайдир!

Агар контрацепция ҳақида ҳар куни ўйлашга вақтингиз бўлмаса, унда сизга инъекциялар қўл келиши мумкин. Битта укол билан исталмаган ҳомиладорликдан ўта самарали ва узоқ муддатга сақланишингиз мумкин. Йилда эса бор-йўғи бир неча укол кифоя. Бу усул аёлларнинг кўпчилигига мос келади. Ёшингизнинг ва фарзандларингиз борлигининг асло аҳамияти йўқ. Инъекциялар шу қадар бехатарки, ҳатто эмизикли оналар ҳам бу усулдан фойдаланишлари мумкин. Шуниси диққатга сазоворки, сиз бу усул билан ўзингиз истаган вақтга қадар ҳомиладор бўлиб қолишдан сақланасиз. Агар фарзанд кўришга қарор қилсангиз, унда инъекция қабул қилишни тўхтатасиз.

Замонавий контрацептивлар - уларга сиз ишонишингиз мумкин.

"Қизил олма" дастури бўйича барча саволлар юзасидан қўйидаги телефонга мурожаат этиш мумкин: 76-53-17.

«Ўзбек Наво» гастрол-концерт бирлашмаси, Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси ҳузуридаги «Мўтти» қизиқчилар театри
22 сентябрь 1996 йил Соат 19.00 да
«ТУРКИСТОН»
ёзги театрида
ЎЧЛИК ШОУ
Кулгу Қўшиқ Кураш
Ўзбекистон Ёшлар мукофоти совриндори
Кулгу устаси — киноактёр
ШЕРАЛИ ҲОЖИЕВ
ва
«МЎТТИ» қизиқчилар театри
Хушовоз хонанда
САЛОҲИДДИН АЗИЗБОЕВ
ва
«АСЛ» *гуруҳи*
Ўзбекистон полвонларининг чиқишлари
АБДУҚОДИР ПИРМАТОВ
РУСТАМ ЭРГАШЕВ
ЎРОЛ ТУРАЕВ
ҳамда Ўзбекистон Халқ артисти
ЭРГАШ КАРИМОВ
РОЗА КАРИМОВА
АБДУРАШИД ЖУРАЕВ
УБАЙДУЛЛА ҚЎЧҚОРОВ
Дастурни: Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист ЭРКИН КОМИЛОВ
олиб боради
КУЛГУ-ҚЎШИҚ-КУРАШ ОҚШОМИГА МАРҲАМАТ!
Чипталар Сарой кассаларида сотилмоқда.
Касса: соат 10.00 дан 18.00 гача очиқ.

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий:
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир
Абдуқодир НИЁЗОВ
Навбатчи муҳаррир: Нодир СУБҲОНОВ, навбатчи: Лайло КАРИМОВА

ТАҲРИРИЯТ:
Қабулхона — 36-56-58; хатлар бўлими — 36-54-64; тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, харбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар учун тел.: 33-95-97, 33-79-69

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0500.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти ——21.00
1 2 3 4 5 6